

מתתינו על קבלת ה"מהיכן דנתני" עם חתימת הדינאים, כפי שהיתה עמהם בפירוש בשט"ב וכונ"ל (עמ' ט'). דהיעלה על הדעת, שבגิดת הדינאים בתנאי מפושש בשט"ב, יטיל דופי ד"סרכנות" על הבעל, תחת שיטיל הדופי דחוסר נאמנות עליהם... אתמהה.

ואצ"ל, דבוחצתת "סירוב" שאינו מוצדק לדינה, עברו על העוננות החמורים ד"הלבנת

פנים" - ו"הווצאת שם רע", דמובהר במחלוקת (לצוט פ"ג, מ"ח), ובגמרא (קוטה י, ע"ב. סנדלין ל"ע, ט"ל. צ"ת י"ט, ע"ב. ערין ט"ז, ע"ה), ורמב"ם (לייטום פ"ז, ס"מ. מוגל ומיק פ"ג, ס"ז), וש"ע (לו"ה, ס"י מל"ו, מ"ה. ומ"מ, ס"י מ"ב, קל"ט ול"ט); ש"א אין להם חלק לעונה"ב" - ו"ירודים לגיהנם ואינם עולמים" - ו"אין להם כפירה עולמית". גם מראה יعلا על ראשם מהא דקייל ברמב"ם (פ"ז ממ"ט, ט"ז), וטושו"ע (ויל"ס פ"י טל"ז, קמ"ג); דהמנדחה למי שאינו חייב נידי, הו"ל הוא עצמו בר נידי, עי"ש.

וב"ז הוא מלבד מה שעצם פרטום ה"סירוב" עליון, אף אם לו היה סרבן אמיתי [מה שז"א וכונ"ל], היה מטיל פסול גמור ד"כפיה" על כל "גת רגיל", מה שהיא נותנת אח"כ בעקביה של לחץ זה, אפילו מבלי שום אונס גלי וניכר, וכונ"ל (לט' ה'). בר מן דין, הלא דבריהם המפורשים מש"כ בתוך נוסח הסירוב: שמטילים עליו "ההרחקה דר"ת" - "עד שיגרש...", ה"ל העברה מוחלטת על דבריהם המפורשים של כל פוסקים הנ"ל (לט' ג, ד"ס וט'!), אסור לפרש להධיא, שההרחקה הוטל עליו הוא בצד שיגרש, ולא נמצא שום חולק עליהם. **ונמצינו**, דהכרזה זו מהוה אף סתרה מפורשת מיניה ובה,adam רצוי שישמש בתורו "ההרחקה דר"ת וכמו שכחטו, א"כ איך כתבו שזה נעשה **בשבייל שיגרש**, אתמהה.

המתבונן בכל התמימות החזקות שנימנו כאן, מן הנמנע שלא יבא להמסקנה הבורורה, שכל זה היא תוכאותיה של החטא בל יכופר: מה שבנ"א אינם בקיין בטיב גיטין, ואין להם מושג כלשהו בגדירה הדקים והעדינים של דיני "כפיה" כלל, ועכ"ז הם מתעסקין בזהadam העושא בתוך שלג, בהפקירות נורא שלא נשמע מהם, וחומר הדבר מדברי הפוסקים מבואר היטב בפתחה (ענפים ל' - ט', ו''), עי"ש. וזהו פריה: שנכשלים אח"כ לעבור על דיןדים מפוששין בפוסקים בלי שום חולק, וכבר הבאו לעיל (עמ' ס', לט' ו') מה שאוז"ל (לצוט פ"ג, מ"ג. וצ"מ ג", ט'): דשוגת תלמוד עולה זדון, ולת"ח שגגות

דהאידנא דההרחקות השובים בnidio, אין לעשות שום "הרחקה" אפילו על בעל ש"חיב לגורש" מן הדין. עי" שואל ונשאל (הה"ע, ס"י נ"ג. ומ"ב, ס"י נ"ה, לומ' ו'), [במי] שהכח את אשתו כ"פ, והוא מפחדת ממנו ותובעת גט, שאיןנו מתייר בשוו"א לעשות עליו אפילו רק הרחקה דר"ת, מכח דברי הפוסקים הנ"ל, ושכנן נראה דעתה הרדב"ז (מ"ה, ס"י קי"ז), עי"ק.

וירתק מזה מבואר באבן"ז (לצוט ע ס"י ל"ה, לומ' מ') בשם הבנה"ג (הה"ע ס"י קי"ז, גג"ז לומ' נ"ז), דאף בעל ש"חיב" לגורש מן הדין מחתמת "איסור", אין לעשות עליו שום "הרחקה" כלל, משום דהאידנא נחשב ההרחקה כnidio ממש, עי"ש. **והבונה** נרא, דכיוון דההמון לא ייחכו לחלק בין מניעת טובה לעשיית רעה, וגם ציווי ביה"ד על מניעת הטוב, נחשב בעיניהם כאילו שהיה מוחרים מביה"ד, ומילא הו"ל "הלחץ" שעליו מדעתה בגין, כמו בנידי ממש, והבן. [ועי" סדר אליהו רביה (ס"י י"ג), באשה שאביה הכריחה לישא לאיש אחד, ולא רצתה, ותיכף לאחר החופה ברוחה ממנה וו"ט שנים שלימיות ישבה גמורה בבית אביה], וצ"צ (הה"ע, ס"י יק"ה, ד"ס ועד לטכל), [באשה שלא החזירה להבעל את כל ממוני מה שתפסה ממנה, ונישאת וכבר הייתה מעוברת מן השני], שהחמירו מאד בענין עשיית הרחקה דר"ת בזמנינו, ובקישורי ודוחק גדול הקשרו **בנידונים הנ"ל**, עי"ש]. **פרק נידון מס' 5010**

ואם כך כתבו הפוסקים, אפילו על "הרחקה" בועלמא, המוגבל רק ל"מניעת טובה" וכונ"ל (לט' ב'), דעתך"ז אסור לעשותה על בעל שאינו מן המנוין בין אותן שמותר לכופן בשוטים לגרש. **א"ב** כש"כ וק"ז ד"ביזון פומבי" שע"י "סירוב", או "השלכה מהומות באמצעות חתונה משפחתית", או "הרחקה מביהם" ד"ד תוק כדי לבוזתו בכוונות עצומות, ודאי דנחשבין כ"נידי" גמור, מה דהו"ל "כפיה מובהק", וכמש"כ כל הפוסקים הנ"ל (לט' ג, קול"ס ומאין), עי"ש.

ובכל האמור כאן, משמש כהפרכה מוחלטת על מעשיהם של הביה"ד בגין, שהוציאו כתוב "סירוב" על הבעל, וככתבו במפורש: **עד שלא יציה להם** לגרש, אסור לישא וליתן עמו וכור' ובו שיקר הרחקת דר"ת, עכ"ל. **דמלבד** מה שעצם הדבר מה שהוציאו עליו שם "סרבן", הוא שקר גמור ומוחלט, דהרי אין לך "שקר" יותר גדול מזה; לדzon ולהוציא על בע"ד שם "סרבן", בו בזמנן שהוא ציית דין" גמור ורואה לעשות כתות של תורה, אלא שעומד וצוחה שהוא

אפילו בשתיקה, ועכ"פ כמשמעותו אח"כ עליה, וכמברואר בפסקים הנ"ל (עמ' ס'). **שנית,** דהלא העכבות הענקת הדיווארטס, בודאי דאיינה עדיפה מן הרחקה דר"ת" [שלא עשו עמו טובה, וככלעיל (עמ' ס' לות ס)], מה דלבוכ"ע אינו מותר לעשות רק עם מי ש"מחוויב" עכ"פ לגרש מן הדין וכמברואר בפסקים, איך התיר לעשות כן גם עם מי שאינו חייב לגרש מן הדין כלל.

שלישית, דהלא כבר החליטו הופסקים, לכל הרחקה" בימינו נחטיבן ככפיה ממש וככלעיל (עמ' י, לות ט), עי"ש, וא"כ בודאי דשוב א"א לעשותה רק על מי שמותר לכופו מן הדין. רבייעות, דלפי מש"כ הופסקים הטעם מדוע דהרחקה דר"ת קיל מכפיה גמורה, משום דבריו הבהיר לילך חזון מעירו במקום שאין יודעים מזה וככלעיל (עמ' י, לות ד), וא"כ הרי ל"ש נימוק זה בנ"ד, דהלא עי" שאים נותנים לו הדיווארטס, הרי לא יכול לקבל "מערידזש לייסענס" בשם מקום ואף לא מחוץ לעיר, וצ"ע.

ב). וчетמישית, והוא עיקר גדול כשלעצמה: דהגם דיסוד דבר זה, ד"מניעת טובה" גרידא לא מיחשב כ"כפיה", כבר מבואר בגדרלי הופסקים. עי" מרדבי (גיטין, ימו מק"ע), ומהרי"ק (סוט קל"ג, וקמ"ז), ובנימין זאב (קי"פ) שכתו כנ"ש ר"ת, וכ"כ התשב"ץ (מ"ה, סי' ה) [שהביאו ה"פ" (ס"י קל"ג)], מביתם (מ"ה, סי' כ"ג) [שתפסו משומד שהיה רודף אחר זנות, ורצו לכופו לילך אל ארץ אחרת, ואשתו בכתה שלא ישארנה עגונה, והקילו עליו עונשו אם יגרש, דזה הווי, דזה הווי בבחינת "מניעת טובה" כשלא יגרש, עי"ש].

מ"מ הרי המב"ט גופא (אס, סי' קמ"ז. ומ"ג, סי' קל"ט), וכן המהרש"ט (מל"ע, סי' ס"ג) וחדאן"ח (סי' ס"ג), [הביאם הבנה ג' (מל"ע סי' קל"ג, סג"ג לות ל"ט)], הטילו בזה תנאי הגינוי המסתבר מאד, והיינו: דאיימת אמרנן ד"מניעת טובה" לא מיחשב ככפיה, זהו רק דוקא בגונא, דמה שהבעל "מצטרך" לאותה ה"טובה", הוא באופןן מקרי שאין לה שום שייכות כלל עם הגט, וכך גוון שהיה נחטיב בתפיסה בעבר חוב שהיה חייב לאיזזה גוי, וצד האשה מוכנים לשלם את חובו בעוד ע"מ שיגרשנה]. **אבל** כשסבירבו בכוונה חלה, שהבעל יהא זוקק להשגת אותה הטובה, עם המטרה: שיוכלו לモונעה ממנה, ולנצלה עליו אח"כ כלוח על שיגרש, או שוב הו"ל בעשיית עמו "רעיה" ממש, דהרי

נעשות להם כזונות, ושכן נפסק גם להלכה בדברי הופסקים, עי"ש ומתל"מ.

מיוכם וקיוצר מן העולה מעתה זהה:

א. אף בעל שהוא "מחוב לנרש" מרינה, כל שאינו מאותן שש שמו ח"ל שמותר לבופם לנרש, אסור לעשות עליו "הרחקה דר"ת" אפילו רק ב"מניעת טובה" באופן דבושא"ת בלבד, וכש"כ דאסור "לבזותו בפומבי" בקי"ע ממש, שכ"ז מטיל הפסול ד"כפיה" על כל נת שיתן אח"כ בעקבה, אפילו בשנותנה ברגיל בלי שם אונם ניכר.

ב. וכש"כ שאסור להוציא עליו "פירוב" אף כשהוא ממאן מליצית לפסק של דיןיהם שקיבלים עליו בקנין וחיתמת שט"ב, שהיבחוו לנרש, משום שהוא מטיל הפסול ד"כפיה" על כל נת שיתן אח"כ בעקבה, אפילו בשנותנה ברגיל בלי שם אונם ניכר.

ג. וכש"כ וק"ז בבעל ש"אינו חייב" מרינה לנרש, אם הוציאו עליו סירוב על שמאן מליצית לפסק דין לנרש, או עשו עליו שאר בזונות והשמצות, שוה פסול כל נת שיתן אח"כ אף בלי שם אונם גלי וניכר.

פרק ב'יך. מס' 5010

ענף יא

דין השלות "רמי מזונות" על הבעל בכח ערבות, ודברי האגר"מ תנתמוים, וטעות הע"ה בכונות הדברי יחזקאל:

א). ולאגב מה שהתרענו לעיל (עמ' ס', לות ס') על זיוף שהוכנס בשו"ת אנ"מ (מל"ע פ"ג, סי' ק"י), ראיינו לנכון להציג [על אף שז"א נוגע להעובדא נ"ד, מ"מ נוגע להרבה מקרים מאד]: דבאמת אף לדבריו שבנוסח המקורי: כאשר אילוadam השופט ממאן מilihן הדיווארטס להבעל, משום שאינו צית להדיינים ליתן גט כפי שהתחייב ב"ארביטראישן" לצית להם, אם הבעל מחייב ליתן גט בכדי להשיג מהם הדיווארטס, או לה' גט מעושה, [משום דהוא"ל רק "מניעת טובה" ולא עשית רעה, עכת"ד]. הרי דברים הללו צע"ג, וא"א לעבור עליהם בשתיקה, וזהו מכח חמשה נימוקים יסודים, ואלו הם:

ראשית, כיון דמניעת הטובה מהבעל לו הדיווארטס קשור עם מה שאינו מקיים את התהייבותו בקנין ושת"ב שיצירת לפס"ד שע"פ חווות דעתם וסבירותם של הדיינים. **א"ב** אין שתק מההתפל כלל עם הפסול מה שעצם ההתחייבות שכזו יכול להטיל על כל גט מה שהבעל נותן אח"כ בעקבה

תורה, והוא "מסירות" ו"מלשינות" גמור, וכמ"ש"כ בשתי הלחמים (ק"י ע') לשונות חורפים מאד, עי"ש. וגם מלבד מה שהדבר ברור, דכל גט שניתן בעקבה של איום ופחד זה, מה שמתירא שלא יניחוו בכלל, הוא פטול ובטל מה"ת, וכמברואר לפקן (ק"י ?) דכל "הפחדה" מיחשב כ"כפיה" גמורה, עי"ש.

הלא ברמן כל דין, אף מבלי יראתו מן הכלא, וכגון שלא היו מעוניין על אי תשלומי דמי מזונות בכלל, מ"מ עצם הדבר שמטילים עליו היוב תשלומי ממון בכוונה תחוללה שזה יטיל עליו לחץ לגרש, כדי לפטור מתשלמיין זה, ובCLUDרי מטרה זו מעולם לא הייתה תוכבعت על תשלומיין אלו. הדבר ברור, דע"פ דברי המב"ט ומהרש"ט והראנ"ח הנ"ל (עמ' 3), ד"מניעת עשיית טוביה" דכה"ג, שהכניתו בתחללה לתוך זיקתו להטובה, עם המטרה להטיל עליו לחץ על נתינת הגט, דלולא זאת לא היה נזקק אותה הטובה כלל, בודאי שאינו נחשב כ"מניעת טוביה" בלבד, רק כעשית רעה" גמור עמו, והעוושים כן מרורים מזרים בישראל.

וזהירות שפירה זה וגופץ מאד לדאבונינו, ואין פוצה פה ומצפץ. על כן נחוץ מאד לכל מי שרוצה לישא "גרושה", שיחקור היטב אם השתחשה בתרמיה הנ"ל להוציא גט מתח"י בעלה, ואם אכן עשתה כן, אז יזהר מאד מהשתדר עמה טרם שתשיג גט כשר מבعلا, כי בנפשו הוא שלא יכוה בגחלת האיסור דاشת איש, דהרי לא נמצא שום חולק על המב"ט ומהרש"ט הנ"ל. [דינה שבדרכי נועם (ולא ע"מ, כי י"א, ד"ס ומילא), חורך ומסתפק בהזה מד"ע, מלבד מה שאין ספיקן מוציא מידי וודאם של המב"ט ומהרש"ט. מלבד זה ברור, דינה שמתפרק בהזה, הוא בודאי שהוא מקבלם, אלא דכינוי דבלאה לה"ה נוגע ד"ז לנידון דירה, וכמ"ש שם שהוא עשתה עמו "חסד" גמור לפדוותו מחובותיו, ואילו היה היא המגרה להנופסו ע"ז, הביא ל"טובה" כואת "חסד" יקרא, עי"ש].

ומענין לענין באויה עניין, הרגשנו זיוף נסף ר). **ומענין** לענין באויה עניין, הרגשנו זיוף נסף [מלבד הנ"ל (ענף יא, מ"ט ס' 4)], מה שהכניתו באנ"מ (פס ק"י, ד"ס וצלא). **דבמקומן** הנדרפס בזה"ל: הנה הא עד שתתגרש מבعلاה, הא הוא הייב במזונתו ובסכל צרכיה מדינה, ורשאה לילך לערכאות שיכופו אותו ליתן לה מזונתו וכל צרכיה, עכ"ל. היה כתוב בדףוס המקורי מלת מדינה באלו. **ויש** חילוק גדול בשינוי "אות" זהה: דהרי לפי נוסח

לולא מטרתם להשגת הגט, לה"ה מצטרך לעולם לאוותה הטובה, ונמצא עצם גرمת זיקתו להטובה מה שעשו לו, הו"ל עשיית רעה" גدولה עמו.

ולדוגמא, אם לא עלתה על דעתו של בעל החוב, מעולם, להניחו במשמר עבור החוב, או שכבר התייחס עצמו מן החוב, הצד האשה הסתוו אותו להניחו במשמר [כאלין] בשביב החוב, עם הכוונה המפורש: בכדי שיוכלו לנצלה אה"כ כחנאי לשחרורו, שם יתן גט לאשתו אז ימחל לו את החוב. **בודאי** דמה שאין משחררין אותו מן התפיסה بلا נתינת גט, איןנו נחשב בכח"ג רק כ"מניעת טוביה" גרידא, אלא כ"רעיה" גמור, וזהו מילתא בטעם לכל מבין, ולא נמצא שום חולקים עליהם. **והא** לך לשונו המהלך של המב"ט (מ"ל, קי' קמ"ו) מש"כ לאחר שהסביר חילוק הנ"ל: ותיריך לך גט, לבארה הוא מילתא לבקי בטיב גיטין, ועם העיון היישר יפסל, ככלומר, שחילוק זה נעלם אף מעניין בקיאים בטיב גיטין... ודורש התבוננות כדי לעמוד עלייה, וד"ב. **פרק נ"ז. מפרק 5010**

ולפ"י"ז נמצינו דבנ"ד, דכל עצם حقיקת חוק זה, דמניעת הדיוורס"ם מן הבעל, עד שיתן גט לאשתו, מה שacen נעשה בכוונה תחוללה עם המטרה היחידה, בכדי להטיל עליו לחץ זה, שיוכrho על ידה לגרש את אשתו, וא"כ שוב מיחשב כאונס תלמידיו, שכרך זה שנדרפס זמן קצר טרם פטירתו, שלטו בו ידי זרים, והציבעו לנו לעוד מקומות בכרכך זה התמהווים מאד, ואכם". **ועב"פ** איך שייהי, אפילו אם אכן כתב כן המחבר, זה מיה פשטן ובBOROR, דאין בכווחינו לפטוק כוותיה בר"ז, שנוגע לאיוסור ערווה מה"ת ולהחשש מזומות, כשברוויו הם נגד דבריהם המפורשים של פוסקים קודמים מובהקים ה"ה המב"ט ומהרש"ט והראנ"ח, ולא הזכיר דבריהם, ואצל של לא דחאת בריאות, וכיודע ד"ז מ"כללי ההוראה", וד"ב.

ג). **ואנב**, אצל דכ"ז מפרק במוחלט, את ה"מהלך" מה שהנהיגו לאחרונה הבוררים, שכל איש שרצו ליחסיא גט מתח"י בעלה, היא מגשת נגדו "תביעת הספקת הילדים" בערכאות, עם המטרה הניכר והבולט: שמחמת רצונו להציל ממוינו [מה שאינו חייב ע"פ תורה], או מחתם יראתו שלא יניחוו במשמר עבור חוב זה, יגרש, ואין פוצה פה ומצפץ. **דמלבד** מה עצם הדבר לחובש אדם מישראל בכלל עבר חוב, אין לה שום יותר ע"פ

רשכבה"ג משיגאוזי ז"ע, שאמע בזה לכ"ק אדמור"ר הרה"ץ הקדוש מגור ז"ע בעהמ"ח ספר שפת אמת, עכ"ל. [וכשהדרפיס בנו של הרה"ח הנ"ל, את ספר שובע שמות (עמ"ק קילוטין) מאת מהבר הנ"ל (ויעלט ט"ז)], חזר והדרפיס את המכתב בסוף הספר].

ומתרם שנעתק לשון המכתב, ההכרה לתואר מקודם הרקע שמתתחיה, ד מעשה שהיה כך היה:
אותנו של הרה"ח הנ"ל שהיה מאנ"ש של הגה"ק בעל דברי"ח, נישאת לאברך אחד מחסידי בעל שפ"א מגור צ"ל, ואח"כ נתגלה שהוא סובל ממחלת חז"ג, והאשה לא יכולתה בשוו"א לשבול ד"ג, ותבעה ממנו גט, והוא לא רצה לגרשה בשוו"א. הרה"ח הנ"ל כתב לרבו משינויו והזכיר לפני פניו את צרת אחותו, וע"ז השיב לו הרה"ק מכתב (צטמ"מיל"ז) בזה"ל:

שלום ויישע רב לאחוי.. מורה יעקב אלוי יוקל נ"י...
נתני אל לבי לכתוב לך עצה לפי דעתך
שתוכל לעוזר לאחותך, היינו שתתמע להרב הצדיק
הமפורסם מק' גור יצ"ז, ותשאל אותו, הלא משוו"ע
אה"ע [ק"י קינ"ד, ס"כ] נראה, שהרמ"א מסכים לדעת
הרא"ש,adam הבעל בחולין נכהה רוח"ל קופין אותו
לגרש. [א"ה: ז"ל הרמ"א (פס), מי שהוא נכהה, י"א
שאינו מום ואין קופין ע"ז לגרש, ומ"מ אין קופין אותה
שתחיה עמו, הוαι ובאותה מהמות טעונה, (מלדי פ'
סמליך צטמ"מיל"ז), ויא"ד הוי מום באיש, וכופין לגרש,
(אלל"ש כלל מ"ב, ס"ה ח'), עכ"ל. והדביה"ח ממשיך בזה"ל]:

דחיפומקסים כתבו, ובכל מקום שיש שני דיעות,
והשו"ע או הרמ"א הביאו. שני
הדיעות בשם בשם "יש אומרים", דעתו לפוק כדיעה
השנייה, וכן הביא הרמ"א ז"ל דעת שנייהם בשם "יש
אומרים", ו דעת הרא"ש דחופין הביא לאחרונה, הרי
דפקוד כחרא"ש. ואם א"א לכופו בדין ישראלי,
שבעה"ר אין יד ישראל תקיפה, נitor לה לקבול עליו
בערכאות, כי יכולה לבקר ע"ז אקטuatorים שכנה לפניה
לדור עמו, ואם הערכאות לא ירצו לכופו, עכ"פ יפסקו
דציריך לשלם לה דמי מזונות בכל שבוע סך גדול... וע"ז
יתרצה לנרש. [וממשין]:

ובאופן זה יהיה טוב יותר, וייה שפיר אפילו לדעת
ה公报ת שאין קופין, בכח"ג מודים דהנת
בשר, כיון שהכיפה רק על הממון, וכיון שרוצה להציג
עצמם מממון נותר גט, ודבר זה הובא בפסקים (יעוין
באה"ע [ק"י קל"ז] שرك לכתלה טוב לחוש, וכן

המקורו Athia, דרך אם הוא מחריב לזונה "מדינה"
כלומר ע"פ הלכה, אז מותר לכופו ע"ז בערכאות
[כשאינו מצית דין, וכמו כן]. לא כן לפיו נוסח
המוזיף, כאילו דאף כשהיב לזונה "מדינה" כלומר רק
ע"פ דין דמלכotta וחוקי המדינה, דג"כ דיה להתייר
לכופו ע"ז בכח הערכאות ח"ז.

וזויפ זה, הוא מכשול גדול ונורא, מה שהփוקרים
הכניסו שם עם הכוונה הבולט, כאילו
שיכולים לכופ את הבעל על נתינה מזונה שע"פ חוקי
המדינה, אף כשפטו מלזונה ע"פ הלכה, וכגון כשהיא
"מורדת" עליו, וcmbואר בשוו"ע ורמ"א (מל"ע ק"י ע/
ט"ז), ודרב"ז (ט"ג, ק"י ט"ז. וט"ה, מ"ז, ק"י ט"ז),
וחקרי לב (טל"ע טי ל"ז עי"ש, וכברוב רובם של המקרים
הבאים בעש"ג). **VIDUNO** בבירור, שה"בוררים"
וה"דינאים" דכהיון, מציעים על דברי האגר"ם הללו,
כאילו שימוש כהזכרה על מה שכופין את הבעל על
תשומי מזונות, אף כשפטו מלזונה ע"פ הלכה, וכי
בזיהוי וקצף.
צטמ"מ 5010

זה פשוט ואצל, דאף להמבואר ע"פ נוסח המקורי,
דעל חייב מזונות שע"פ הלכה אכן מותר לכופ
עליה בערכאות [כשאינו מצית דין], דזהו רק אם רק
הם קופין אותו על ה"תשלומיין" גרידא, וכגון שחייבין
את בעה"ב מי שהבעל עובד אצלו, שיתן לה חלק
משכורתו. לא כן, כשהשופט מינה אותו בשבייל כך
בתפיסה, וכך שעושים כהיום מעשים בכל יום,
דבכה"ג אין שום היתר בעולם להסגיר אדם מישראל
בתפיסה עברו תשלום חוב וככ"ל (לוט ג', ד"ס וט"ג), ואם
אכן עשית כן יש לה דין "מוסר" ו"מלשנית"
ובוגרת על דת, וזפו"ב.

ובאן המוקם להתריע על מה שמשיב אחד,
פירוט ותלה בוקי סרוק של קולא
מופרך על חשבונו של הגה"ק בעל דברי יוחא
משינויו צ"ל, נולגDEL הנחיצות להסיר המכשול
ולהצדיק הצדיק דמעיקרה, ההכרה להאריך קצת כפי
הנדוש להבהיר העניין]:

המדובר הוא, מכתב מש"כ הגה"ק (צטמ"מיל"ז)
לאחד מאנ"ש הרה"ח ר' יעקב אלהו
יוקל לעזער, והדביה"ח אח"כ בסוף ספר שובע שמות
(ע"מ) מאת זקינו מה שהו"ל (פעטעליקו צטמ"ל).
וז"ל (זקלמא) בהונגע למכתב זה: וצירפהו עוד מכתב
שניון לידי מכ"ק אדמור"ר מזמן הגה"ק הצדיק האמתי

משפט

פ"א

כפי

ב

ול

ה

ב

ע

נ

פ

א

ל

ו

ר

ע

מ

ש

מ

פ

ט

ה

מ

ש

פ

ט

ה

הכפיה

כה

שהמלים: "יעזין באה"ע (ס"י קל"ד) שرك לבתיחה טוב לחוש, וכן כודיעבד דמי" [הנ"ל (ד"כ וכופן)], הם הוספת הרוב ירוחם [בנו של הגאון מאלטשטייט בעל שות' ברכת חיים] מי שהו"ל הדבר"ח (מיילך, פ"ז). וכתב בשם חמיו הגאון בעל שות' דבר יהושע, שהרב ירוחם אינו צודק בהג"ה זו, מכח קושיא הנ"ל (ד"כ ס"ט), דהרי התם מירוי בקיים הנסיבות עצמוו, עי"ש.

ברם זה טעות דמוכח, לתלות מלים הללו על מישחו אחר מבludeי הדבר"ח עצמו, דהרי ברור שהוא כתם, דהלא מלים אלו כבר נדרשו בשנת תרצ"ד בתוך המכתב (בסגוראים), ע"י הרה"ח הנ"ל שהיה המקובל המכתב מהדברי"ח. ושוב הראיינו צילום מהדורות הרוב ירוחם הנ"ל, לשם הובא תМОנות כת"יק של הדבר"ח מאותה המכתב, ומלים הללו כתובים שם בעצם כת"יק בשולי המכתב, כהשמטה עם ציון כוכב במקומו בתוך המכתב, והי"ט שהרה"ח הנ"ל הדיפה בתחום סוגרים, אלא לאחר שהרב ירוחם הדיפה במדורתו מתחת לקו כמו שהיתה בהכת"י, וזה גרם שיחשבו בטעות שהוא הוספה מננו. **בקיצור**, הדבר ברור שלמים הללו כתבה הדבר"ח עצמו, ומילא הדורה קושיא הנ"ל (ד"כ ס"ט) לדוכתיה].

שלישי, דמש"כ دقאנן כודיעבד מיחסב, מסתמא כוונתו دقאין דהו"ל שעט הדריך, שאינה יכולה לדור עמו מלחמת חולין הנ"ל, ממילא הו"ל כודיעבד. **וצ"ע**, דבפשטות ל"ש כאן הכלל ד"שעת הדריך כודיעבד דמי", דהרי תמיד בכל מקרה כאשרנו דין על היתר כפיה, וכגון בטענה "מritis עלי", ג"כ יש בה דחק זה, דהרי היא טוענת שאינה יכולה לדור עמו, ועכ"ז חרצו הפוסקים את משפטם דאסור לכוף, וא"כ איך שייך לומר דעתה הדריך שאני.

ובעיקר הכלל: ד"שעת הדריך כודיעבד דמי". **בדאי** להצביע על מש"כ מrown ה"ב (ס"מ, דעי גיטין וניגוטין, ס"י ז), וזו": אלא שנגטערתי, על שנמתפקת שמא יש צד להקל בעבור שהוא" שעת הדריך, מי הוא זה וואי זה הוא אשר מלאו ליבו להקל בדבר עיטה חמורתה להרבות ממזרים בישראל ח"ז... ואם יש אשה שנשאה בגט בזה ח"ז, ציריך לבורך אהיריה ואחר בניתה, ולהוציא בית דין יפה עליהם להוציא לאור משפט, עכ"ל. **וע"ע** הרא"ס (ס"י צ"ז), ותו"ח (מ"ל, ס"י ג') שהרגישו להדים שאין להקל בಗיטין אפילו בשעת הדריך, עי"ש.

כודיעבד דמי". **[א"ה:** ז"ל הרמ"א (פס, ס"ד): אם קיבל עליו קנסות אם לא יגרש, לא מקרי אונס מארח דתלה גיתו בדבר אחר, יוכל ליתן הנקנסות ולא לגרש, (כ"ז צפס משוגה, ולכ"ז גמאל"ק ס"ס נפקדים), ויש מהMRIין אפילו בכח"ג (פס צמ"ז טלט"ה), וטווב לחוש לבתיחה ולפטרו מן הנקנס, עכ"ל.]

לבן לדעת כי הרה"ח הנ"ל יגיד לבעל האשוח ואביו, שימיכמו ליתן גט ברצון, כי אם לא, תעשה כן"ל, ולפי"ז כי מיני ומיניה תסתאים מילתה דנא, להתיר העלווה זאת... ומצוחה גדולה להציג עסק מיד עושקו, כי לא ידעה מהmons והוא הטעה אותה, ועתה א"א לה לדור עמו, אם היה רוצה לעשות כד"ת צריך לגרשה... עכ"ל המכתב.

תמצית דבריו בקיצור, דלפי מי דמשמע מן הרמ"א שמכירע כדעת הרא"ש, הרי מותר לכוף חו"ג להדייא אפילו בשוטין. **אבל** יותר טוב לכופו ע"י הטלת תשולם גודלים בכה הערכאות, דבכח"ג דל"ה ורק כפיה מן הצד, אין אסור רק לכתיחה, וכן שיש לו חו"ג כודיעבד, וממילא מותר לעשות כן לכתיחה אפילו לדעת ההאוסרין לכוף להדייא בחו"ג, עכ"ד.

ו**דברים** הללו הם מקושי ההבנה מכח כמה טעמים, ואלו הן: **ראשית**, מש"כ בפשיטות, דכש שני הדיעות מובאות בשם "יש אומרים", או ההלכה כדייה הב', צ"ע, דהוי יש בזה מבוקה גדולה. **ע"י** ש"ד (כללי ספקטים פ"י י"ג, מומאים י"ל - כ') שמאיר בזה הרובה, ובמביא בזה ג' דיעות: [א'] דהילכה כסברא הראשונה. [ב'] שאין בדבר הכרע. [ג'] דהילכה כדייה השניה עי"ש, ונמצינו אכן כאן הכרעה לשום צד כלל. **נקבניד. מנק 5010**

שנירת, דמש"כ דבשו"ע (ס"י קל"ד) מבואר, דرك לכתיחה טוב לחוש, אין מובן הדמיון מהותם להכא כלל, דשא"ה דמיירי בגונא כשהבעל גופא הטיל הקנס על עצמו מרצונו, ובכח"ג הוא דיש מחולקת אם מיחסב כאונס, משום דנהי שהוא עצמו הטיל עליו הקנס, מ"מ ס"ס עכשוין כבר מוכראה לגרשה. **אבל** קנס ממון מה שאחרים מטילים עליו, כמו שמייעץ לעשות בנידון דידה, בכח"ג לית מאן דפליג דהו"ל אונס גמור, וצע"ג.

ואגב, המו"ל דברי"ח החדש (מקדום פלענקל ח"י מנק"ט), הדפיס מכתב זה (פס, ס"י מ'), וציין

רבכיה"ג קים"ל ע"פ "כללי הוראה", דהלהתא כקמאו דס"ל רבכיה"ג ל"מ עצה זו כלל להכשיר את הכהיה.

מבול הלין טעמי ולחומר הנושא, היה נראה לומר מה בהשכמה ראשונה, דኒיכר מלשון קדרשו של המכתב, שלא כתוב דברים הללו מתחוק עיון ובתוור בירור הלהכה, וכשה"כ דלא בתורת החלטת פסק דין. רק כתוב את דבריו הניל בחפזון בתורת הראת פנים להיתר, בציירוף ציון מראי מקומות, מה שישמש להרחה"ח הניל ל"זוכרון דבריהם" מה שישאל מן הגה"ק בעל שפ"א, וכmesh"כ ברישא לדבריו וכנהל. ולא החלטת מאומה הענין (מ"ג, לו"מ פ"י 5, לד"ס ועכ"פ. ומ"ג, ה"פ ע"ג, לד"ס וגדין) שהוכחתה, דהיכא לאפשר שיצא חורבא לרבים כשנשיק בשעת הדריך, אז לא אמרין כן. וע"ע שרידי אש (ק"ב, כי ר, למ"ג) שכחוב דח"ז להתריד מטעם זה בדבר הריגל, עי"ש. וא"כ, הרי גם בנ"ד שייכא כל הנך טעמי, דכל אשה שאינו מרצה מבעה מהמת קטנות ומריבות בעולם שמנגרים עליו אנשי משפחתה, יאמרו דמותר לכופו מן הצד משום דהו"ל "שעת הדריך" וצ"ע. נחזר לעניינו].

[**יעי** דבריה"ח (המ长时间, מגדולם מטע"ו) שכחוב במכתב שלפ"ז בזה"ל: הנה לאשר רבים טרdotot, אשר או לאפשר להשיב פניהם ריקם, אין ביכולתי לירך לעומקאו של הלהכה, כי שמעתתא בעי צילותא ולא טירdotat, עכ"ל].

נקם נ"ז. מס' 5010

גם ייתכן, שלא כתוב עצה הניל, בכדי לעשות כן למעשה כלל, רק כדי להראות פנים להיתר הדבר, ולאיים בזה על הבעל שיעשו כן, וכדמשמע לשונו בסוף המכתב (לומט פ' לד"ס לכנ), עי"ש ודוז"ק. ונמצינו לכארה, דכינון דחוינן שלא ראה את דברי המבי"ט ומהרש"ט והחת"ט, מדלא הביאם, ואצל' של דחה דבריהם בריאות, א"כ בודאי שע"פ "כללי הוראה" הלהכה קדמאי בכיה"ג ולא כבתראי.

[**ובבר** הדגשנו כ"פ, שאין בזה משום פחיתה הבודוד ח"ז, להזכיר ע"פ "כללי הוראה" שלא כדבריizia פוסק, אפיקלו אם בגובה אריזם גובהו, והלא אביהו של מרא דח' שמעתתא הדבריה"ח, ה"ה הaga"k בעל ד"ח זצ"ל, מריעיש כ"פ בתשובותיו דין לנו לוזו מ"כללי הוראה" בשוו"א, וכדצינו המ"מ לעיל במאו (עף י"ה), עי"ש. וגם "כללי" זה שם"כללי ההוראה": דכשהבתרא אינו מביא דברי הקדרמן, ואני דוחה דבריו בריאות, אז אין הלהכה כמוותו, הרי דין על פיה הדריך (יוזל פ"ג, כי ק"ה, לד"ס לכנ. וט"ע פ"ג, כי ק"ג, לד"ס וטנא) להלהכה עי"ש, ונמצא דלפי דעת אביו ה"ק אין הלהכה בזה כדברי בנו].

). **ברם** כי' כתבנו לפום ריהטה, אבל לאחר ההתבוננות קצת בדרכיו ה"ק, נראה

יעי' שבוט יעקב (מ"ג, כי ק"ז) שפלפל הרבה בהך כלל לא לעניין נפל במשאל"ס, והעוגנה היא רכה

בשנים, וכותב בזה"ל: גם יש מקום לומר, מי מפסיק שנדרון זה מקרי שעת הדריך גמור, כי אולי זה לא נאמר אלא בפרוץיה ביותר, שם חישינן שתצא לתרבות רעה וקלקלתת תקנתה, אבל אי ידועין שהיא צנואה, ובנות ישראל לא חזודה על כך, אפשר דלא מקרי שעת הדריך,

ולמה לנו להחזיק בכך ולהכחין עצמוני בספק, עכ"ל.

יעי' לבושי שרד (קי' ליעס יו"ד פ' מל, ס"ק ליל"ט), שכחוב דלאו בכל דוכתי אמרין כן, עי"ש. וע"י אפרקסתא הענין (מ"ג, לו"מ פ"י 5, לד"ס ועכ"פ. ומ"ג, ה"פ ע"ג, לד"ס וגדין) שהוכחתה, דהיכא לאפשר שיצא חורבא לרבים כשנשיק בשעת הדריך, אז לא אמרין כן. וע"ע שרידי אש (ק"ב, כי ר, למ"ג) שכחוב דח"ז להתריד מטעם זה בדבר הריגל, עי"ש. וא"כ, הרי גם בנ"ד שייכא כל הנך טעמי, דכל אשה שאינו מרצה מבעה מהמת קטנות ומריבות בעולם שמנגרים עליו אנשי משפחתה, יאמרו דמותר לכופו מן הצד משום דהו"ל "שעת הדריך" וצ"ע. נחזר לעניינו].

רבייעית, דהלא מREN החת"ס (ה"ע מ"ה, כי ק"ט) [הובא בפתח ש (פס, כי ע"ג, מק"ה. וכי' קי"ד, מק"ה)], כבר חרץ משפטו: דאם עברו וכפו בחו"ג, אז הגט פסול בתורת ודאי אף בדיעבד, דכינון דיש שני דיעות בזה אם מותר לכוף בה"ג, א"כ שוב ל"ש טumo של הרמב"ם (גיטין פ"ג, ס"כ) ע"פ הסבירו של הלהכה"מ (פס). **דמשו"ה** מהני הכהיה במקומות שהתרו חכמים, משום דאן סהדי שדעתו מסכמת לדעת תורה"ק וגומר ומגרש. דכינון דיש דעתה לאסור לכופו, אולי והוא רצון התורה שלא יכופו אותו, ומילא אין הדבר ברור דגומר ומגרש בכיה"ג, עי"ש. וברור שайлוי היה הדבריה"ח רואה דברי החת"ס הללו, אז לא היה חולק עליו, ועכ"פ כיוון שאינו מזכירו, ואני דוחה את דבריו, הרי קים"ל בכיה"ג כקמאו ולא כבתראי, וכיודע מ"כללי ההוראה".

וחמיישית, דמש"כadam כפאווה על דבר אחר, הבאנו לעיל (לומט ג') דברי המבי"ט ומהרש"ט, דזהה רך אם מטרת הכהיה הוא באמת על הדבר الآخر ולא למטרת השגת הגט, משא"כ שנעשית בכוונה על הגירושין, ולולא זאת לה"ה כופין אותו על אותו דבר الآخر, שוב הו"ל לכפה גמורה על הגט ופסול. ובוין שהדבריה"ח לא הזכיר דברי המבי"ט ומהרש"ט הללו, ואצל' שלא דחה את דבריהם מהלהכה בריאות, ודאי

הו"ל כפיה פטולה, [דאיפלו בדיעבד תצא מזה ומזה, וכדלקמן (?)], דהרי לא נמצא עליהם שום חולק כלל שודחה את דבריהם בהוכחות.

וاث' יותר מזה ברור, דאיפלו בעל שנחלה בחו"ן אחר הנישואין, ג"כ אסור לכופו אפילו רק בכח"ג, דהיינו שהוא נחשב ככפיה גמורה, וגם ברור דעת'פ' כללי הוראה" קימ"ל להלכה בחחותם, דהכפיה בחו"ן פולס אף בדיעבד בתורת ודאי ולא מספק וכן ניל', דהרי לא נמצא שום חולקים שודחים את דבריו מהלכה. זולת יוצאה מן הכלל אחד יש, והוא בקשרidea שהרמאות, ככלומר כשהיא לו חוות'ן או שאר מום גופני גדול] עוד טרם שנחתנתו, והוא הסתייר זאת ממנה, בכח"ג יש להקל בכפיה מן הצד, הגם שנעשית בכוונה על הגט וכדברי הדבריה"ח הניל'.

בקיצור, הדבר ברור עכ"פ' כאחד משלשה דרכיים: **[א]**, שהדבריה"ח לא הקיל רק בגונוא שהבעל ייל' חוות'ן, ובצירוף העובדא שקידשה ברמאות וככבודון דהthem. **[ב]**, איפלו אם יתעקש המתעקש שכונתו היה להקל אף בלבד, מ"מ ברור שכטב דבריו בחפותו ורק כמראה פנים בעמא, ולא כ"בירור הלכה" והחלטה. **[ג]**, איפלו אם אכן היה כותב כן להלכה ולמעשה [מה שז"א], הדבר ברור עכ"פ' כללי ההוראה" שליל'ה הלכה כמותו בלבד, וד"ב.

ובדאי להדגиш, דאיפלו הツ"א (פסמ"ט, פ"ז סי' ג'), שהוא הראשון שהמציא את מכתבו של הדבריה"ח הניל' והשתמש בה להלכה], ג"כ לא עלתה על דעתו להתריר על סמרק דבריו שם, להכריח את הבעל לארשה ע"י הטלת תשוממי מזונות, רק דוקא בעמל שהייל' חוות'ן טרם נישואיהן וקידשה ברמאות, ממש כדוגמת העובדא של הדבריה"ח גופא, [בנוסף הטענות: דריך הפה, ושיהה מחלל שבת ובעול נדה, ועוד עי"ש].

ועכ"פ נמצינו, דנטקיים בו אצל רבייה"ק הדבריה"ח המקרא ד"לא יאונה לגידיק כל און", [עי' נודב"י (קמ"ה הל"ע, סי' מ"ט, ד"ה וטנא), וחותם (לו"ס סי' י, ק"ג, וקמ"ו. וו"ד סי' ז"א), וד"ח (ה"ע ע"מ, סי' פ"ט, ד"ס וטנא), עי"ש]. דהרי בנידון DIDיה דקמ"יר שקידשה ברמאות תוך כדי להסתיר ממנה "מומ גופני" חמור [חו"ן], שפיר כיון לאmittat ההלכה דיש להקל בכח"ג.

עכ"פ בכפיה מן הצד.

ח). כל מה שכתבנו עד כאן, היה מובן פשוט אצל כל יודע דת ודין תורה"ק, וכחוזין דעל אף

דשפיר מתאימים דבריו היטב עכ"פ ההלכה הברורה באותה עובדא מה שדן עלייה. דהרי כותב שם שהבעל כבר סבל ממחלת זו טרם שנחתנתו, וכמש"כ בסוף המכתב וכגון"ל (לומ' ק', ד"ה ניל', עי"ש).

הרוי זאת אומרת דמיiri בשקידשה ברמאות מבלי כללות לה שהוא סובל ממחלת קשה זו. ובבה"ג, הרוי שפיר יש לנוvr נרחב להקל עכ"פ בכפיה מן הצד באופן הניל', איפלו להפוקים דס"ל אין לכופ על חוות'ן, ואיפלו לדעת החותם הניל' (ל"ז ליעט), דהרי אף לדידחו, אינהן דלא תהא עדיפה מטענה "מאייס עליי" שאין כופין עליה. מ"מ הרוי יבואר לקמן (פ"ז, ענף ז'), החילוק הגדול שבין טענותיה על פחיתות מידותיו ותתנהגותו של הבעל, ובין טענותיה על מומים גופניים חמורים [כחולי נופל, או חוסר גבורה אנשים כشمודה בדבר], דבזה כיוון דהו"ל דבר מוחשי, לש"ב בה כ"כ החשש שימושה בשקר טענתה "מאיסות" משום שנחנה עיניה באחר, עי"ש.

ד浩ל אף רבינו הרא"ש שמחמיר עד קצה האחרון, בוגוע שלא לכופ בשוו"א על טענת מ"ע גרידא וכדלקמן (פ"ז, ענף ז'). עב"ז חזנן, דאייה גופיה מתייר לכופ עלTeVנת חוות'ן, משום דהו"ל "מומ מוחשי" וכגון". והגמ' דבזה לא קימ"ל כוותיה, אבל זהו רק משום דכיון שיש ראשונים שחולקים עליו בזה, הרוי אנו מוכרחים ליזל לחומרא בכח"ג וכמש"כ הרמ"א (ל"ע, פומ"ק קי"ז), ובפרט עכ"פ הסבר החותם (פ"ל).

אבל בגונוא בשקידשה ברמאות בזה ודאי דקימ"ל כוותיה (כלל ניל', סי' ז') שכטב, דבכה"ג שפיר יש לסמרק אשיטת הרמ"ט (ליטוט פ"ל, סי' מ) שמתיר לכופ על סמרקTeVנת מ"ע, עי"ש. ודבריו הללו הובאו להלכה בב"י (לה"ע סי' קל"ה, לומ' ז), ודרמ"א (פס סי' ע"ז, סי' ג), בצלאל אשבנוי (פ"ז). ווע"ע רשב"ש (פ"ז ג), מהר"ט (פ"ז, סי' קע"ז), שמן רוחק (מליטמי, סי' ז). עין יצחק (פ"ז, טס"ע סי' ליל', לומ' ז), ודברי מלכיאל (פ"ג, סי' ק').

עי"ש, ולא נמצא שום חולק עליו בזה.

הירצא לנו מכל האמור, דעכ"פ בעל שאין לו "מומ גופני", ח"ו לכופ על גירושין עי"ה הטלת חיוב תשוממי מזונות גבוהים בכח הערכאות, וממנהג [אותיות גהנמ] הבוררים והדיינים כהיום.

דהרי ברור, דעת'פ' כללי ההוראה" קימ"ל להלכה בהמבי"ט ומהרש"ט דבגונוא שהכוונה הוא על הגט, אז

אינו כותב בברירות, רק מהפך לשונו מדבר אחד למשנהו, אבל קיצור היוצא מדבריו הוא: דהדרבי חזקאל מסכים לה"געת לאו" רחל.

ובכל מי שיש לו מוח בקדקו, מבין שכל דבריו הללו הם דחוינין ומופרclin מכח כמה טעםם, ואלו הן: **ראשית**, דכל עצם הדבר, מה שmailto ספיקות ומפלפל בכוונת השופט, אם הוא בשבי הגט או לא, הוא בגדר "עורבה פרחה", ובבחינת השאלה: "אבא האיך מעשורי את התבן ואת המלח". **דבל** מי שפרק עיקב אחריו קצת חוק זה לא ניתן רק בשבי המטרה היחידה: כדי שתשתמש באמצעות לכוף על ידה בעליים יהודים שומרו חומץ על מתן גט, והם עצם אינם מנסים אפילו להכחיש זאת, הם כתובים ד"ז גלי וምורש במסמכים שלהם, והי"ט שקבעו שם של חוק זה "געת לאא" ולא "דייווארט לאו".

ד浩לא אצל הגויים, ל"ש כלל מושג כזה: **שייהה** בכה בעל לעכב הגירושין, כי בנסיבות ה"דייווארט" למעשה, אינו תולוי בדעתו או ברצונו של בעל כל, אך אצל יש להאהה כה שווה להאיש, ואם השופט נותן צו לגירושין ע"פ בקשה, אז מתבצעת ה"דייווארט" בערכאות גם בלי "הסכם" בעל כל. **[והלא** דבר זה, מה שתוה"ק העניקה להבעל כח חזק כ"כ, שכל חלות הגירושין תלויות ועומדות "ברצונו", ובמכל רצונו אינה נחשבת לכלום, שונה מאצל חזק עכו"ם, שכח שנייהם שווה זהה וכnen"ל, הוא כסילון ממאייר וכקו"ץ מכאייב אצל המהרים, שבלבם מקנן ארס התערומות ע"ז, וכיוזע]. **וממילא** אין שום הגיון לכל החקירה מה שהעמיד, אם כוונת השופט הוא על הגט, וכן: אם גם כלפי הגויים יש חוק זהה, אם לאו.

שנירט, שמתעלם עצמו ככליל מן הדבר הפשט לכל בר ב"י ר' דחד יומא, דדין זה אם הגט ייחסב להלכה כ"מעושה" או לא, אינה תלوية כלל בדעת ובכוונת השופט, ואין שום נפק"מ זהה מהו כוונתו, אם הוא רוצה ומכוון להוציא הגט מן בעל ע"י הטלת חובי תשלומי מזונות, או לא. **ד浩לא** השופט אינו משתמש כאן רק כמקל ורוצעה ביד האשא, והעיקר תלייא ב"כוונתה" או בכוונת בא"י כוחה של האשא, דאם כוונתם בתביעת תשלומי מזונות, הוא בשבי להוציאו ממנו גט ע"י ה"געת לאא", אז הו"ל "עישוי" מובהק וכדהבאנו לעיל (לומ' ז') מהמבי"ט והראג"ח ומהרש"ד"ם, וזהו אפילו אם כוונת השופט לה"ה על כי כוונתו אינו משנה בזה כלום.

שהמכחוב הנו"ל מוזכרו"ח כבר נתרפסם בשנת תרצ"ז. מ"מ לא אישתייט שום פוסק לומר, שיש מקום להוציא מדבריו יותר על כפיה בעל באופן זה דהטלת תשולםין בכך הערכאות, אף מבלתי שתהיה לו אייזה "מומ גופני" גדול, רק מכח טענה "מאייס עלי" בשביל פחיתה מדותיו או התנהגותו של הבעל. **בי** הבינו בפשיטות דשאני קידשה ברמותה תוך כדי הסתרת מום גופני גדול בחו"ג, וממילא אין שום ראייה ממש להקל אף בלאז וכנ"ל. [וכאמור לעיל (סוף לומ' ז'), דאף הצע"א הבין זאת בפשיטות].

עד שבא משיב הנו"ל, שמקלו יגיד לו בכל אורך ספרו ע"ה, ושם (פ"ג מט"ג, ס"י ק"ג. ומ"ג, ס"י ה"ג) התאחד על מכתבו של הדברוי"ח [וכנראה שלקחה מהצ"א הנו"ל (סוף לומ' ז') שהדיפסה תשמ"ח] כאילו שהוא מציאה גדולה, המשמש כמקור אפשרות להtierת תשלומי מזונות בכה הערכאות בכך לכופו על מתן גט, וכайлו דכן הוא בעל אף כשהאין חוו"ג וגם לא קידשה ברמות, ובנה עליה מצודות גדולות וחורמים במגדלים הפורחים באויר. **[ובבדי** להגדיל הרושם, הוא מתאר את המכחוב כ"תשובה", וכайлו שנכתבה בעיון ובثور בירור הלכה כמחליט ופוסק, בו בזמן שאינה רק "מכתב" מה שרשם בה אייזה מראי מקומות לאחד מאן"ש, השתמש לו ל"זכrown דברים" מה "לשאול" מהשפ"א וכנ"ל (לומ' ז', ד"כ ניס)].

פרק נ"ד. מפרק 5010

ולדין שם, כאילו דמ"תשובה" זו יש "מקור" להיתר כפיה ע"י ה"געת לאו", וכайлו שכל אשה הרוצחת בגירושין מחתמת קטנות ומריבות בעלמא, או מכח טענות שיש לה על פחת מדותיו והנהגותיו של הבעל, דמותר לכופו לגירושין בכה ה"געת לאו", להטיל עליו תשלומי דמי מזונות גבוהים בכה הערכאות, כדי שיוכרה לגרש. **[דבר** שלא עלתה אפילו על דעתו של הצע"א להוציא כן מדבריו וכnen"ל, דהרי לדינה, כל הטענות שאינן מחתמת אותן ששת המומין הנמנין במשנה ובגמרא, הם נכלליים בגדר "מאייס עלי", שהכופה על סמך זה, הגט פסול אף בדיעבד, ובניהמן מן השניים מהם מזרים עד סוף כל הדורות, וכדרלקמן (ס"י ?ג, עף ?)].

ולבמוף תולה מסקנת הדבר בהמצאת ה"חילוק": אדם השופט אינו מטיל עליו הקנס, מחתמת שמאן מליתן גט, רק מחתמת שכן הוא ה"חוק" גם אצל גויים שקורנסים כן את המגן שאינו רוצה לגרש, אז לה"ה בגדר "גט מעושה". **אמנם** גם זאת

ולבבר אמחו"ל (כלמות י"ט, ז', עלוין ק"ג, ה'). קנטליין פ"ג, ה'. וטענות ל', ז'), דכ"מ שיש בו מושום מה"ש אין חולקין בכור לרב כשונו לאפרורי מאיסורה, ונפסק כי להלכה ברמב"ם (עמ"פ פ"א, י"ג), וש"ע (י"ד קי' לר"ג, קי"ה), וטו"ז (פס קי' קמ"ט - קמ"ע, קקל"ז), וש"ך (פס פ"י צ"ג, קק"ה), עי"ש ודר"ב. [ובכל לא זו הדרך הנכון מה שנקטו לפרסם קולות, אך אם לו יהיה מחייב מוחזקין מעמד ע"פ דין, ג"כ לא זו הדרך לפרסם קולות לרבים, דילפי מקללתא, דזה מסורה למורה להורות בע"פ רק במקומות הנחוץ, עי' חת"ם (מ"ט, פ"י נ"ט, ל"ז פ"ל), וז"ל: [ואף] אם לו נמצאה כן לאחרון אחד, לא מיפויו אנו חיימ, ולמה לנו לגיבב קולות ולפרטם, עכל"ה"ק, וד"ב].

והגמ שמאור קשה علينا לכתחוב בדברים הללו מושם שאנו חשים על כבודו של מшиб זה, אבל מה נעשה שההכרה לא יגונה, כי הדבר נחוץ מאד לאפרורי מאיסורה, כי ידוע לנו בכירור, שההרשי ומהרבי זמניינו מתחזים על דבריו, ומענה בפיהם שהרי מחבר זה נמנה על הפסיקים שמחנה היראים, וכי בזוזן וקצף. [**הארבענו** בזה כ"כ, הגם שבhashkafa ראשונה אינה נוגע לנ"ד כלל, אבל לפי התדרדרות המצב אכן נוגע לנ"ד, דהרי שומעין איך שהפרק קוריפמאן צועק על הבעל באמצעות הד"ת: "ס'אייז דא א ברייז פון שיינערויך רב או מ'מעג דיך קופפה זיין..."], וזהו לימוד גדול, שכך דרכם ככל למו של המהרים, שם נדמה בעיניהם שיש אליה סדק כלשהו של קולא, שוב אין להם שום בעיא לתולותה בכל גווני, אפילו במקומות שאין לה שום שיוכות להה, ה"י].

סבירומ וקייזור מן העולה מענף זה:

א. כל גט שהאהה מוציא מיד הבעל, עי' "תביעה הספקת הילדים" בערכאות, והבעל מנרש מהחדר רעונש ממון או כלל, הוא פסול ובטל במוחלט, וכל מי שרוצה לשאא "גירושה" צריך לבדוק בזה.

ב. דברי האגר"ם באילו שאין זה פוטל הגט, הם תמיוחים מכמה נימוקים יסודיים בהלה, המבוירים בפסקות, ובror דע"פ "בלוי ההוראה" אין הלכה במתו"ד"ז, כיון שלא הביא דברי הקדמוניים המנוגדים לוות, ואצל' שלא דתת דבריהם בראיות.

ג. מה שנתפרטם בספר ע"ה, באילו שדעת הנה"ק בעל דברי יחזקאל וצ"ל ממכים ח"ז לה"געת לאא", הוא

הגע עצמן, כשהאהה [או באי כוחה] מצוים לאנשי נפק"מ בדבר, מה שהמכים "מכוננים", או במה שהם "אומרים" לו בשעת ההכאה, או אפילו במה ש"המצויים" מסבירים להמכים בטעם ההכאות, נניח שכולם אומרים: שזהו בשבייל שהוא צועק עליה הרבהה... מ"מ אם האשה או באי כוחה אומרים לו בשעת ההכאה, שאם יסכים ליתן לה גט אז יצוו להמכים שיפסקו מהלכו, בודאי דהगט פסול ובטל, דהרי כל הציוו דמעיקרא להכتو היה עם חשבון זה שיוכלו לנצלה אח"כ לקבלת גט עי' הפסקת ההכאות, וכמובואר לעיל (לומ' ז') מה מבית"ט והראנ"ח ומהרש"ט.

והל'א זה בדיקת המצב בנ"ד: היא טובעת אותו בערכאות בהאמתלא של טענת דמי מזונות, עם המטרה: ללחוץ עליו עי"ז למתן גט, דכשיתן לה גט אז יפטרוهو מזו. **וא"ב** מה משנה בזה כוונת השופט או אמרתו, דהרי ברור דאי לאו היליכתה בערכאות לתבעו ממנה דמי מזונות [מה שעשוישת למטרת קבלת הגט], לה השופט מהייבו מעצמו בזה לעולם, כי היכי שאנשי האלמי לא היו מכים אותו מעולם בלתי ציוו האשה [או באי כוחה], וא"כ מה שיטת העמדת פני כל ה"חקירה" לכאן.

רישליישית והעליה על כולנה, שמתעלם עצמו כמעט הנק"ל, מיידי מבעל שיש לו חז"ג, מה דבכה"ג כו"ע מודים, ואפיילו הסוביין אסור לכופון, דיש עליו עכ"פ "חיווב גירושין" גמור מן הדין. ובפרט, דמיירי החתום בגונא, שהיה לו חולין זו עוד טרם התהנתנו ונישואיו, ולא גילה לה שסובל ממום גדול זה, ונמצא שקידשה ברמאות ובנכילות. **ודוקא** כשיש צירוף שני טעמים הללו הוא שמחיר להשתמש בכיפה מן הצד באופן הנק"ל, וכבר ביארנו לעיל (לומ' ז') דהדבר ברור, שלא צירוף הטעם דקידשה ברמאות, לא היה מkill בזה אף בחולי נופל, וכאמור לעיל דאפיילו הצע"א הבין דבר פשוט כזה.

והייתבן שמתעלם מנמק זה, מה שיש בה כובד משקל גדול כ"כ, והוא עיקר היסוד להקל, ואיןו מזכיר זאת אף לא בהערכה בעלמא, אלא נתן בה יד לפושעים, שעולים מחייבים כרמיינו מכמ ובכם, שתחולין עצם על דבריו, כאילו שיש שמיין ראייה מכתב הדברי"ח, שמותר לעשות כן אף על בעל שאין עליו אפיילו "חיווב גירושין" בעלמא.

הכפיה

שכפוهو על הגט באונם הגות, ג"כ היה הגט פסול ובטל לפि כל נימוקים הנ"ל (טומ ז').

ד. וא"כ פשוט, דאית לפি דברי הרבי פלאהר: **שלא היה בפיה, ואולי קצת בפיה..** "וכנ"ל (ילס פ"ה) [מה שלhalbכה בלאה אף עדים אינם נאמנים להכחיש את דברי הבעל הטוען: שאכן היה כפיה גמורה, רק בפניו רוקא, וכדבריאר להלן (פי ט - י"ה, ע"ש), מ"מ לא הועל כלום להבשיך את הגט ע"ז, דהרי אף אם לא היה שום כפיה כלל, ג"כ היה הגט פסול ובטל במוחלט, וכנ"ל וחיל"מ.

סימן ב

נקב ניד, מס' 5010

אם יש מקום להבשיך בפיית גט, בתור הענשה על העבר

[ובו ה' ענפים]: א. יוכיח מלשנות הפוסקים: דאית "מורד" גמור אסור לכופו על מנת בתור הענשה על העבר. ב. פסק הנודבי" דאפשר בעל שנעלם למשך י"ב שנים שמכון לחזר אליו, אסור לכופו על גט אף לא בדברים בעלימא. ג. פסק הבית אפרים: רמי שנעלם ל"ב שנה, ותפסחו ומיאן לחזר אליה, דעתכ"י אסור לכופו על גט כ"א על דמי מזונות. ד. עצקת השמן רוקח: על שכפו בעל שעוב אשתו ודר במק"א למשך ששה שנים, שהגט פסול כיון שהוא מוכן לחזר אליה. ה. הלכה מדברי רבותינו פוסקי הדורות: גדרוי הלכה קבוע ולא ההרגשות.

תרם שונחות לעמק הלכה לבאר להלן (טמיס ג' - ו') פרטיו דיני "מורד" ומונע שכור"ע בוגע לנ"ד, נוכיח מקודם, דאפשר בעל שיש לו דין של "מורד" גמור, שמותר לכופו על מנת גט לרוב הפוסקים. עכ"ז הסכימו כל הפוסקים כולם, דאפשרו אם הרבה לפשיע גנדה עד למאור, מ"מ אם הוא מוכן לחזר מרמידתו מכוא ולהבא, אין שום מקום כלל לכופו על מנת גט, בתור הענשה על העבר. ונראה מי רקסן:

ענף א

יוכיח מלשנות הפוסקים: דאית "מורד" גמור אסור לכופו על מנת גט בתור הענשה על העבר

הנה, זה לשון השו"ע (ולא"ע סי' קי"ה, ס"ג): האומר "איini zin v'aini mifrengem"... כופין אותו להוציא מיד, וכן הדין למי שאינו רוצה לשמש, עכ"ל. ז"ל

מכשול עצום ונורא, וטעות מופרך מכמה טעמים פשוטים, וח"ז לסתוך על זה.

וזאת תורה העולה מפסיקן זה בהנוגע לפ"ד:

א. דלא רך זאת: דה"פסק דין" לגורשוין, וכן ה"סירוב" וה"הרחקה דר"ת" שהוציאו על הבעל, אין בכוחם להכשיר עליו כפיה גט [אפילו כשהחתם שט"ב לציון להם], מכח שששה טעמים - ואלו הן: [א], דאפשרו "חווב גירושין" גמור מה"ת (ענף ח). [ב], ואפשרו אם החוב גירושין מבוסס על מה שע"פ הלכה "אסור" לו לדור עמה (פס). [ג], ואפשרו אם רינויים הוציאו עליו "פסק דין" שהייב לגורשה ע"פ אמרת הלכה (ענף ז'). [ד], ואפשרו אם "התחייב" להם מרצו עצמו ע"י קבלת קני וחתימת שט"ב לציון לפסק דין שע"פ הלכה ענף ג'). [ה], וכש"כ-CSK נתקבל קני וחתם שט"ב לציון לדבריהם לה"חווב גירושין" שמסכורת עצם, (ענפים ג', ו'). [ו], ואפשרו אם הב"ד מי שהתחם אצל שט"ב, הוציאו עליו "סירוב" על שהוא ממאן מלכיתם להם. אף כל הדברים הללו - כלום ביה"ד, אין בכוחם להבשיך בפיית גט על הבעל בשוי"א.

ב. אלא אף זאת: [א], דעתם ה"התחייב" בקבלת קני וחתימת שט"ב, לציון לדברי הדיינים לגורש כשחיבכ בון ע"פ הלכה, אפשרו כשה臺יל על עצמו חוב זה מרצוינו (ענף ג'). [ב], ובפרט כשה"התחייב" נעשה בפיה ע"י "חומרה" מה שהשלחו לו (ענף י'). [ג], וכש"כ פרטם הפס"ד לה"חווב גירושין, אפשרו אם היה האמת בון להלכה (ענפים ה' ו'). [ד], וק"ז כשהלאמתו של דבר איינו חייב לגרש כל ע"פ הלכה (ומליך סי' ג' ל'). [ה], וק"ז ב"ב של ק"ז כשהחרדיים בגרו והפירו חוק התנאים מה שהבעל התנה עליהם בתוך השט"ב (ענף ע'). [ו], ועוד כיון דהוצאת "סירוב" ו"הרחקת ר"ת" מה שפירסמו עליו, בציורוף ה"בזיזות" עצומים מה שעשו עמו (ענף י').

כל אחד מששה דברים הללו בפני עצמו, וכש"כ בהצטרפותם כלם ביה"ד, היו מיטלים "פסול" גמור אף על "גט רגיל" מה שהיתה נותן אחר כך בעקביכם, מכל אונם ניכר, אם ערער עליה אח"כ.

ג. ובקיים נידין - נתבאר הרק היטב בסימן זה: דאית אם הבעל היה נותן גט רגיל, בלי שום אונם ניכר כלל, דהיינו אפשרו אם היה בא ברגלו אל הגט לפि ומין הנקבע מראש, וליה מערער

מןנו אפילו תוקן כדי כפיה, בכך "ללמדו לך". ולא ידעו ולא יבינו, כיון ד"להלכה" אין רשאים לכופו על מעשיו דלשעבר, הרי זה משחק עם התרת "אשת איש" לעלמא ה'.

על כן, נבו להוכחה מדברי גדויל הפסקים, דהוגם שלבים בתורה היה כלב הארי, עכ"ז פחדו מאוד מלכוף לרשותם על הסמק שבעניד באשתו ועובה ונעלם ממנו למשך שנים שלימונות ורצופות, ופסקוASA לאסור לכופו על יסוד מעשיו דלשעבר. [ואנו מדגשים עזה פ', רכלפי נ"ד אנו בותחים זאת רק יותר שתא, דהרי בנ"ד לא מועיל טענה זו אף על "להבא" וכדיבואר لكمן (סימניות: ל' - ו'), עי"ש].

ענף ב' נקודות. מספר 5010

פק הנורבי דאפילו בעל שנעלם למשך י"ב שנים אם מוביל להזור אליה, אמור לכופו על גט אף בדברים בעלמא

ונערתיין לשונו של הנורבי (מנייל, הל'ע סי' 5), [שהלקיים מזה מועתק להלכה בפתח] כי קי"ל, סק"ט), וראה لكمן (ס"י ו, ענף ז' לומ"ס, ד"ס נ"ל), שהעתיקנו לשונו של מラン הגה"ק בעל דברי חיים זצ"ל, עד היכן דקמירותה מכוחו הגadol של הנורבי בהלכה, כאילו שהיה חד מקמאי על אף שהיה רק שני דורות לפניינו, עי"ש], וזו":

"על דבר האיש שנשא שתי נשים ונירש את השניה ורוצה להשאר עם הראשונה, והראשונה טובעת גירושין אחר שבנד בנה ולא היה עמה רק חצי שנה, ושוב נעלם מעיניה שתיים עשרה שנה, ועוזב אותה ריקם בלי מזון ומחייה, והוטיפ חטא על פשע לעבור הרגמיה ונשא אשה על אשתו, שוב אינה יכולה לדור עפ' איש שאמר לו שמתה אשתו והאמין לדבריו.

ואמנם זאת נתרבר בב"ד, שאחר שכבר נודע שאשתו בחיים, והתירה בו הרוב הישיש אבל' בומטל לא לגרש את השניה, עפ' כ' שהה עט השניה, והבעל אומר חטאתי בזה ולא אוסף, והנני לשוב ולדור עם אשתי הראשונה ולא אבגונד שוב בה, והאשה אינה רוצה בשום אופן להניאר עמו רק טובעת גירושין, והנה דעת מעלה... לכופו לנרש אף בשוטין... כיון שהוא עבר על חרגמיה שהוא כלפי דידה שנשא שתי נשים... וזה שורש דבריו.

(טט, ס"ח): אם ידוע "שהאיש רוצה לילך לארץ אחרת", ישבעו מהו שלא ילך, או יכפו שקדם שילך יגרש אותה לזמן, עכ"ל. [וראה لكمן (סימניות ג' - ו') שהוכחנו בטרוט"ז ע"פ הגדרים מש"כ הפסוקים בדינים אלו, דין שום בסיס כלשהו להכשיר הcpfיה בנ"ד על סמך דיןיהם הללו, עי"ש].

והמתבונן בלשונות השו"ע הנ"ל, יעמוד מיד על היסוד מוסד בדיןיהם הללו. והוא הכלל גדול מה שאנו רואין חזור ושוב בדברי הפסוקים: בדברים אופן אי אפשר לדון את הבעל כמורד, ולהייבו על מתן גט, על סמך מעשיו דלשעבר", דכל עוד שהוא מוכן ומזמן לתקן את דרכיו מכאן ולהבא, אין שום מקום כלל לחיברו על מתן גט בתורת "קנס" ו"הענשה" על מעשיו דלשעבר, כי חיוב גט, אינה משמש בתור מקל ורצועה..

זאת אומרת, דאפילו בעל שעוזב את אשתו ונעלם ממנו למשך שנים שלימונות ורצופות מבלי שהיתה לה שום ידיעה כלשהו כלל היכן שנמצא, ולאין ולא פרנס, לא אותה ולא את ידיהם במשך כל שנים הללו. אם עכשו מוכן הוא להטיב דרכיו, ושוב אליה ולפרנסם מכאן ולהבא, אין שום מקום כלל בהלכה להייבו בגט כ"עונש" על התנהגותו דלשעבר, וכודמפורש יוצא בדברי הנורבי והשמנן רוחח והבית אפרים דלהלן, עי"ש].

ועל כן דקדכו השו"ע והפסוקים לנוקוט את כל דבריהם בנוגע דיןיהם אלו דוקא בלשון ד"להבא", וכוחזין לעיל "האומר אני אין זן ואני מפרנס", ולא נקט "מי שלא זן ולא פרנס", כי רצוי להציג שהמדובר הוא דוקא מי שאומר שלא יזון אותה ולא יפרנסה בעתיד, או שאנו יודען בבירור שאפשר לו לפרש בשום אופן, ותחמות ברעב]. ובן הלשון "אם ידוע שהאיש רוצה לילך לארץ אחרת", ולא נקטו "מי שהלך לארץ אחרת", דרצו להציג בברירות, שהמדובר הוא רק מי שרצה לעזבה "להבא" דוקא.

אמנם היה שרוב בנ"א במשמעותם, כולל לומדי תורה, הם מושפעים לאבונינו מדעת בעה"ב והרגשי "עם הארץ". והוחלט אצלם בטיעות, כאילו שהעולה של הבעל במה שעוזב את אשתו לימים רבים, כבר די כוחה להצדיק להענישו ולקנסו בגזילת אשתו

א"צ התראה, היינו משום שהכחילתו, אבל הוא לא הביש אותה..

ומעם שני כתוב מעליו לכופו בשוטין לגרש, וכותב שטум זה אצל עיקר, ונשען על הנחות רם"א (כפי קי"ד, פ"ג) שכותב, וכן איש שרגnil לכובע ולהוציא אשתו מביתו תמיד, כופין אותו להוציא, כי על ידי זה אינו זונה לפעמים, ופורש ממנו מהמשיש יותר מעונתה, והוא כmorד ממונות ותשמש עכ"ל הרם"א, והוא ל Koh מהותה הרשב"א (קי' מל"ג). וכותב מעליו כיון שאיש זהה ברוח מאשתו ונעלם ממנה שתיים עשרה שנה, ומגע ממנה כל ימי משך זמן הזה כל ענייני אישות, יש לדמות להגחת רם"א, וכותב מעליו עוד, שכופין בזה אפי' בשוטין, עד כאן דברי מעליו בקצרה.

והנה אני תמה, ובאופן אני זו ואני מפרנס, אפי' לרבי דכופין, מ"מ מי לא עבי התראה, וכי עדיף כח האשה מכח האיש, ובכל חמי שהאשה יוצאה בלי בתובה עבי התראה... ועוד דבל זה ביש לו ואני זו, אבל איש הזה שמתוך עוני הלך מאשתו לחפש לו איזה שירות..., א"כ הרי נפלנו ברבותא... משמע בדבריו שלא תהא חכפה לגרש דוקא, אלא חכפה תהיה שיוון או שיגרש... [א"ה] וזה הימוד הנ"ל (לט ג')دلכל היותר מותר לכופו בכח"ג רק בדרך ברירה, ע"ש].

בהא סלי וכחא נחתי, שחיללה לכוף האיש הזה בשוטין, ולא בנדוי כלל, אפי' בדרכיהם לומר לו שם לא יגרש הוא עבריין, ג"כ אני מסכימים כיון שהוא אומר שרצוchar לזרע עם אשתו ולהשכיר עצמו ולעשיות כל מה שבכחו לוזן ולפרנס, ואם אין ידו משגת מי יעבד עובדא נגד דעת ר"י ור"ת דענו אין כופין אותו.

ואמנם הא ודאי שהאשה יכולה לטעון "מאיט עלי" מהמת בגידתו בזמן הארוך הזה, ואף שלא התרו בו, ולכן אין כופין אותו לגרש, מ"מ היא ג"כ אינה מהויבת לדזר עמו... [א"ה: זהו הכלל הගול מה שכבר הזכינו כמה פעמים מן הפסיקים חזור ושוב, דמה שהיא אינה חייכת לדור עמו, אכתי אינו מצדיק היתר לכופו לגרש, אלא שמתניתם שאחד מהם יתחרט ממעמדזה, והבן], עכ"ל הנודב".

ופשוט, דין שום סתייה לדרכי הנודב"י הנ"ל, ממש"כ המב"ט (מ"ה, קי' ע"ז), בבעל שניה את אותו עוגונה בעלי מזון ומchia, והולך נוע ונדר במרחקים מקום למקום, ונושא נשים אחרות באיסור,

ומתחללה אני אומר, מה דפשיטה ליה למעלתו שעבר על חר"ג, מביעיא לי טובא, ולא מטעם שיש פוסקים שחרגמ"ה יש לו זמן עד סוף אלף החמישי, אלא מטעם אחר, שהרי תחולת נישואין של זה עם השניה, לפי דבריו היה על פי עד שהטהעה והוא אמר לו שמתה אשתו... ואין כאן אלא שגגה... א"פ שעבר אחר כך אשר שנודע לו שאשתו בחיים ושהה עט השניה, אין הדבר ברור שעבר על חרם רגמ"ה.

כǐ יש מהפוקים שסבירא להו, שנרת רגמ"ה לא היה רק על תחולת הנישואין, ואם נשא, אף שעבר על חרגמ"ה, מ"מ אחר כן מה שעשה עשה ואין כופין אותו לגרש, אף שדעת אהרוןם שלנו אין כז... מ"מ היינו להחמיר [שהחיב לגרשה], אבל להחלית דבר זה אף לקולא ולכופ את הבעל לגרשה] הדבר קשה, ועיין בכת"ג (לקע"ז קי' ל' נסאומי נ"ז לומ' ע"ט), הביא הרבה פוסקים שאם עבר ונשא שוב אין כופין אותו להוציא... ובאות י"ב כתוב כמו שאין כופין אותו לגרש השניה, הכני אין כופין אותו לגרש הראשונה אם היא תרצה בגירושין, עכ"ל.

והנה מהר"ש (נמאוכס למלע"ז, קי' מ"ז) כתוב בפירוש, שאם עבר על חרגמ"ה ונשאasha עט אשתו, שאין כופין לגרש השניה, אף הראשונה אם היא רוצה בגורושין, אין כופין אותו בשוטין, שאפילו במקום שאמרו בפי יוציא ויתן בתובה איכה פלוגנתא, ואייכא מרבותאתה דין כופין אותו בשוטין, ע"ש. **וא"כ** איך נסמוד להתייר א"א לעלמא ע"י גט מעושה, ומוי יקל ראשו לכופו, ובפרט כשכבר גרש השניה, ובפרט שרבענו היב"י (נטירם קי' י"ז) כתוב זה, ואפי' רג' עצמו בזמנו ובמקוםו לא גור אלא שלא ישאasha עט אשתו, אבל אם נשאashi שיגרש, זה לא שמענו ולא עלה על לב,

עכ"ל.
עקב ניד. מפ"ד, מפ"ז 5010

ואף אם היה מתברר, שגם זה הדבר מה שאמר, שהheid לו עד אחד שמתה אשתו, היה שקר, [ונמצא לפ"ז] שגם תחולת הנישואין היה בעברינו שuber על חרגמ"ה, מ"מ אם דיננו של הרב ב"י אמרת, שאם נשא אני חייב לגרש, א"כ זו התתראה מהרב מבומפל שלא בדין היתה, ומה שעבר בתחולת הנישואין היה בלבד התראה, א"כ אפי' נסכים לדיננו של הגחת רם"א, בעבר על החרם הנגע לדידה כופין להוציא, אכתי מאין יימר שלא עבי התראה, ולמה יונגרע כח הבעל מכח האשה, שמובואר (קי' קע"ז) שצרכיה התראה, ואפי' לדעת המוכרים דבעוררת על דת משה

(פי' י', ענף י'), דהיינו שהחייב יחייבו לשלם לה כל דמי מזונתיה על העבר, מה דהו " חוב" שהיה מחויב לשלם לה בלבד ע"פ דין, ואח"כ יתנו לו הברירה, שאם אינו יכול, או שאינו רוצה לשלם סך גדול כזה, אז יכול לפטור עצמו מזה ע"י שיגרשנה. ודומה זה הביא בשווית ספר יהושע (פי' פ"ה, הל"א מז' ב') בשם הגאון כי"א, בעל שנעלם מਆתו ולאחר כמה שנים מצאוו, ורצו לכופו על הגט, ופסק שלא יוכל אותו רק לחזור לבתו, ואם בכדי להפטר מהזרור יגרש, לה"ז הכפיה על הגט, עי"ש.

חוינן מזה, דעת"פ הכל מודים ולית מאן דפליג ע"ז, אדם הבעל אכן מוכן לחזור אליה, אז אין שום מקום כלל, לכופו על גירושין בתור קנס ועונש על התנהגותו בעבר, אפילו כשהנעלם ממנה ועגנה לשם ייב שניהם רצופות. **ואצל'** דכת"כ ככל נעלם ממנה ולא עגנה, רק רצה לשכנע שתבא אחריו וככん"ד, ומה גם שהייה מוכן ומזמן לחזור אליה ע"פ פס"ד עם מהיכן דנתנו, [אללא שכיוון שראו שאין יכולם להשיבו בשוויא ע"פ דין לדור בלונדון, וכדי בוואר لكمן (פי' ד') הדק היטב, ע"כ כעטו עליון וגמרו אומר למדדו לך, לכופו על גירושין בניגוד הגמור לדברי כל הפסיקים, תוך כדי להפקי אשת איש לעילמא...]. וזהו למוד גדול להמתכמים שבמינו, עד היכן שיכולים להתרדר ולהגיע, כשהחולכים שולל אחר הרגשות ודעות נפסדות, ה".י.

ענף ד

ציקת השמען רוקח על שכפו בעל שעוב אשתו ודר במק"א
ששה שנים, שהגת פמול כיוון שהיא מוכן לחזור אליה

ובן פסק להדייה בשמען רוקח (מלימוי, סי' ז') בבעל שעוב את אשתו למשך ששה שנים, והתיישב במדינה אחרת, וביקש ממנו שתבא אחריו ולא רצחה, והיה מוכן לחזור אליה, דח"י לכופו על מתן גט, רק על חזירתו אליה. וצועק שם על מורה אחד, שמנני שהבעל השיב לאשתו על שאלה: "ומה עשה أولי יעובי עוד הפעם", והוא השיב לה: "אם תתנהגו עמי כמנגן, בודאי אעוזבך", שעל זה חרה אףו של המורה, וציהה לתופסו ולהבותו ולכופו על מתן גט, ואח"כ בשעת סידור הגט, כששאל אותו אם נוחנה מרצוינו, השיב: "הלא אתם יודעים איך אני נוחנה הגט, כואב לי", והתחיל לצעוק עליו שלא יאמר כן, וככה סיים סידור הגט...

דיכולים לכופו על גט, וכן יוצא גם מדברי הרמ"א (ס"י ל"ז, ו"ז). דהמ"י מירי כשבה בכדי להכיפה ולעגנה, ולא בכדי למצוא פרנסה ובכניון דידייה, וכש"כ וק"ז מחייב טענת קביעת מקום מגוריים וככנ"ד, ובעיקר דההム לא היה רוצה לחזור אליה גם עתה לאחר שמצוותו.

ועכצ"ל כן, דאל"כ הכל נעלם מהנודב"י דברי הרמ"א והמבי"ט, וע"כadam היה חילוקי דעתם בינם וס"ל להיפך מדבריו, לה"ז שתיק שהובא דבריו בבא"ט (פי' קי"ד, סק"ט) בודאי שלא נעלם מהנודב"י, דהרי חוותן שהנודב"י (מלך, ל"א ע"ז כ' ל"ז ומ"ט) קמפלל על דברי המבי"ט (מלך, סי' ר"י מה שראה מובה בבא"ט (מלך ע"ט סי' ה' מקכ"ג), עי"ש. והיה לפניו חיבור הבא"ט גם על שאר חלקי שלו"ע והביאו בתשובותיו, עי' (מנינל ל"ז סי' ז, ד"ה מלכטו. ומניינל יו"ד סי' ז, ד"ה מלכטו, ומניינל מו"מ סי' ה, ד"ה מלכטו), עי"ש. **או** הוא אשר דיברנו, דהמ"י מירי כשהבעל עזבה בכדי לעגנה, וגם עכשו לא רצה לחזור אליה, וזו"ב.

פרק נ"ז, מפרק 5010

ענף ג

פרק הבית אפרים: דמי שנעלם לי"ב שנה, ותפומו ומיאן לחזור אליה, אפי"ה אמור לכופו על גט ב"א לדמי מזונות

והנה בשווית בית אפרים (מלשום מלכ"ג, סי' י"ג), דן ג"כ על בעל שנעלם מביתו חצי שנה לאחר חתונתו על משך י"ב שנים רצופות, ממש כמו נידונו של הנובד"י הנ"ל (ענף ז'). והחילוק היחיד שבין הנידונים הוא, דבנידונו של הב"י לא עזבה הבעל, מתוך האمثال דחיפוש פרנסה כמו בנידון דהנובד"י, אלא שעזב אותה ללא שום אمثال כלל רק שפנות מסה בה ורצה לעגנה. **ולא** עוד, אלא דאך לאחר י"ב שנות העלמה כשתפסוهو במרחיקם, עדין החזיק במרדו ולא רצה לחזור אליה, והב"י א' קשקל וטרי הרבה בדברי הנובד"י, ומאיריך להוכיח דבגונא נידון דידייה, כשם עתה אינו רוצה לשוב אליה, אז גם הנובד"י מודה דמותר לכופו.

ובדאי להציג, דהגם שהמדובר שם היה מ"מעגן" מובהק, דהרי עזבה מתוך כוונה גלויה בכדי לעגנה, וגם כשתפסוهو לא רצה לחזור אליה. **ועכ"ז** לא הרהיב הב"י אלהיר עליו כפה גמורה, רק כפה מן הצד שבדרכ ברירה וכודלקמן

שאשתו מתה... ולא נידרש את השני אף לאחר שהוידיעו לו שאשתו חיה, ואף לאחר שהתרtro בו ביד שיגרש את השני לא ציית להם.

האם יש צורך לთאר, את גודל הסערה הרוגנו והכעס מה שמתעורר מחד נסא בלבד כל הולך ישר על אנשים רשיים כאלו, שעובו את נשותיהם הצעירות תיכף לאחר חתונתם, ונעלמו מהם מבלי שום הורעה היכן שהם נמצאים, והשאורים גלומות ועגנות לאנחותו למשך זמן ארוך כזה. ולא עוד, אלא דבעוכרא של הנובי גם צחק ממנה ונשא אחרית עליה... ומайдך נסא: האם יש צורך לתאר את גודל הרוחניות מה שמתעורר בלבד האדם על נשים עלובות וסובלות שכ אלו.

ומה אנו רואין, שהנה "ק הנודבי" לא איבד עשתונותיו לילך שלו לآخر הרגשותיו הסוערים אפילו כשהם מוצדקים, רעב"ז נתן רוןبعدם שלא התפעל מהם כלל בוגנע להלכה ולמכשול הורת אש איש. רק אוור נגיבור חלציו לעמוד על משמרתו משמרת התוה"ק, וחור על כל השיטות וה策דים כדי חדר"ג, ומוגדל חומר הורת אש אש לעלמא ע"ג נת מעושה הפסול, הבין: שמוסטל עליו לחוש "לקולא" לבולחו... ועל כן לא התיר בשוו"א לכופו לגרש אף לא בדברים בעלמא, למה, משום רט"ס הוא מוכן עכשו לחזור אליה, [אלא דלבל יותר פטר גם אותה מלחייה שתשוב אליו].

ובדי להדגиш, דלא רק כלפי טענת הרוחקת נוד, כתבו הפוסקים גדר זה,adam הוא מוכן להטיב מעשיו מכאן ולהבא אני וכני". **אללא** גם כלפי טענות אחרות, וכגון כשהוא מרדיה עליו משום שהוא מבוזם ממוני, ומשתכר בכתיה תתריאות, ג"כ דינא hei, ע"י מהדר"י וויל (מי קלי), שדן על כה"ג, וכותב adam הבעל מוכן לתקן מעשיו, אין שום מקום לחיקנו בכתובה, הוועתק לשונו לקמן [קי' ז, עף ז, למ' ? עי"ש. עד כאן מאמר המוסגר, ונזהור לעניינו].

א"ב מה נעה אין אבותריהו בנ"ד, שישנם ששה נימוקים למלויותא: [א], דבמישך כל י"ב שנה מעת חתונתם, לא חסר הבעל מביתו ורק למ"ה של ט"ו חדש וחייב. [ב], וג"ז רק בהפקות. [ג], ורק בארבעה שנים האחרונות. [ד], והעדתו מביתו לה כל בורך הסתרה והעלמה, אלא בורך בריחת מאוביו שקלקלו את השלום בית שלו, והוא ידעה היטב היכן

והגאון בעל שמן רוקח (טט, ד"א ומיוי) שופך עליו מרורות בזה"ל: בלי ספק שהமדר חזה לא טוב עשה בעמיו, והעביר את הדרכן על הר"ר מענדיל בדרך עמוק ומכובבל, ואוי לאזנים שכך שומעת, ואוי לדור שכך עלתה בימי, ואוי לפניה שזו קברניתה. והגט הזה הוא פמול מהheit, והאשה חזאת עדין אשת איש לכל דבריה... דלעולם אין כופין על הגט, אלא לאוthon שמננו חכמים בפיירוש, זולת על דרך ביריה). אבל לכופו להדייא על הגט ודאי דאסור, וגם בלאי"ה אין כופין אותו על גירושין גמורין, רק על גט לזמן... אבל ודאי לכופו על גירושין גמורין כמו שעשה המדר חזה, לא עלתה על דעת הרא"ש.

ואף אם לא היה רוצה לילך לביתו, לא היה בידו לכופו על הגט, ורק על שישוב לביתו. ק"ז ב"ב של ק"ז שהבעל רצה לילך עמה לביתו, א"כ מה שאנו עלה הגט ודאי דעשה שלא בחוגן, ומעשיהם אשר לא יעשו עשה המדר חזה עם הבעל.. דאיין בידינו לכופו על הגט אף שהוא חשיב "אם תתנהג עמי ממנהך בודאי אוזבד עיד", תשוכתו בצדיו... ק"ז בג"ד שהר"ר מענדיל רצה לשוב לביתו וממדר חזה בפה אותן.

פשיטה דהוא גט מעושה שלא כדין, אף אם קודם שembr הנט לידה ביטח בכל המודעות באופן יותר טוב, אפילו חבי לא מהני ולא מיידי... ואין ספק שהנט בטל ובניהם מכוירים, אפילו שייעשו כל התקונים האפשרים לבטל המודעות, דאיין חfine בכל זה רק בסלא ניכר האוונם.. וא"כ בנ"ד אפילו אם נשאת תצא, שנט זה בטל ומובטל כחרם הנשבר, עכ"ל.

פרק נ"ד, ממך 5010

ענף ה

הלקח הגדול מדברי רוכתוינו פוטקי הדרות חזא: דגדרי ה"הלהקה" קבועים ולא ה"הרגשות"

הבה נתבונן, בדרכי הארויות ונmirים התנ"ל (ענפים ז'-ז'), פוטקי הדרות הנודבי", השמן רוקח, והבית אפרים, איך שביראותם העומקה הקדומה לחכמתם הנדרלה ותרחבה בר"ת המהיל הרעיון והמבנה השכל. עד היכן שהתחבטו והתלבטו ופחו מלהתייר אפילו בפיה בדברים בעלמא, אפילו על בעלה שעובד את אשתו חצי שנה מיד לאחר חתונתם, ונעלם מ לפנייה ועגנה למשך של י"ב שנים רצופות שעקבותיו לא נורעו... ולא עוד, אלא שגם נושא אחרית עליה במרקחים עם האמותלא העלובה שאיש אחד אמר לו

ולא הבינו, דאף בלתי תנאי זה, ג"כ ל"ה ביכולתם להתייר עליו כפיה ובג"ל (ס"י ט', ענף ד', עי"ש).

פרק ב'ז, מפרק 5010

סימן ג'

אם יש מקום להזכיר כפיטת הגט בנ"ד,
על סמך טענה מזוננות

[ובו ח' ענפים]: א. ל"ש כפיה מכח טענה זו, רק כשהיא רוצחת שיזונה, יוכל לוונה אלא שאינו רוצה, לא כן ככלא רצחה כלל שיזון אותה. ב. "איינו זן ומפרנס" ל"ש רק כשמוטיביה, זה ל"ש בימינו. ג. היא עצמה תבהה לו שמעולם לא היה חסר להם פרנסתה. ד. היא מיאנה מלkeletal דמי מזונות שלשה לה. ה. טענה מזוננות נשתר מכח טענה "מאם על".

והאומנם, שכבר ביארנו לעיל (ס"י ז') דיל"ש ל�nom את הבעל על מעשיו דלשעבר. עב"ז נבא לדון יותר שעת ולרווחה דמלתא על טענה הראשונה של האשה בנ"ד: מכח מניעת שבוי"ע בימן שהיה נמצא בניו יארק, כשרצה לשכנעה שתבא אחריו. והדיות שדרנים הללו נפוצו בנסיבות שונות בשוו"ע, על כן נפן לבאר בסימנים דלהלן (ג' - ו') על כל מקור ושורש בפ"צ, ע"פ הנדרים מה שהעמדו הפסיקים בכ"א מאותם הרניים, אם יש מקום להזכיר כפיטת הגט בנ"ד, ונראהמאי דקמן.

הנה בשוו"ע (הס"ע ס"י קי"ל, ס"ג) כתוב בזה"ל: האומר איINI זן ואיני מפרנס, קופין אותו לוון, ואם אין בי"ד יכולם לכופו לוון, וכן אין לו بما לפרנס ואינו רוצה להשתכר ולהרוויח לוון, אם תרצה היא קופין אותו להוציא מיד וליתן לתובנה, וכן הדין למי שאינו רוצה לשמש, עכ"ל. **אמנם**, בנ"ד הדבר ברור דיל"ה שום מקום להלכה לכופו לרשות על סמך טענה זה, וזה מכח כמה טעמים, ואלו הם:

ענף א'

ל"ש כפיה מכח טענה זו, רק כשהיא רוצחת שיזונה, והוא ימול לוונה אלא שאינו רוצה, לא בן בשלא רצחה שיזון אותה **ראשית**, דינה דין זה הוא דוקא כשיוביל להרוויח דכתיב בשוו"ע (הס"ע ס"י ע', ס"ג): ואם היה עני בירושה, ואינו יכול ליתן לה אפילו לחם שהיה צריכה, קופין

שנמצא. [ה], ובמשך הזמן של"ה בבחנו, היה בינוים קשר מכתבם ושיחות טלפוןות תכופות. [ו], ומה שזוכה לא היה כל בדרכן בגדה באילו שאינו חפץ בה, אדרבה היא בעצמה ידעה היבט שאכן רוצה בה, אלא שרצה להעתיק את מקום מגורם לנו יארק מכח טעמים ונימוקים מסוימים.

ועכ"ז הרהיבו אנשים קטנים בדורינו השפל, להתמודד עם האיסור החמור והנורא דהפקרת אשת איש לעלמא, בגיןו הנמור לכל גדרי הפסיקים בזה, וכאליו שהיה המודבר כאן ממשחק של הראות בה מי שיינבר על מי... וב"ז עקב הותם נרדפים מחשבונות קטנטנות של נקמתה, ו"למדו לך", וגם מהרגשות של הראות בה והשתלטות, [ד"מי יגברומי נצח...].

האם יש לנו מושג כלשהו להבין גודל ההירות והפריצה מה שהתרחש פה... תמהים אנחנו מה יינו הקנאים המתוין, שאין להם מושג כלל בטיב גיטין וקידושין, מי שעלה קולר צוארם תלוי פירצה זו, בראותם דברי הנודבי ושם רוח ובית אפרים הנ"ל, أنها יוליכו את הרפתם, ה"ז.

וזאת תורה העולה מסימן זה בחנוגע לנ"ד:
א. לילכא שום היתר בעולם לכוף בעל על גירושין בהור הענשה על מעשיו דלשעבר, כל עוד שהוא מוכן לחזור אליה מכאן ולהבא.

ויסוד זה כשלעצמה, כבר דיה להפריך ולבטל את כל היתר הכפיה בנ"ד. דהרי הבעל שלא רצה לשוב ללונדון, היה מוכן לצית לבי"ד ולשוב שמה ע"פ פסק דין, וכל מה שתבע מהם הוא רק, שוכיחו לו עם עם מקורות [מיהican דנתני] שמצויב לשב שמה, וכי שהיתה עמהם מרأس בתוק נסח השטרוי בירורי.

ובידועם, הימב, שאין שום מקום לחיבתו ע"ז ע"פ ההלכה, ובחרות אפס עליו על מה שהריהב לעמוד על זכותו שע"פ דין, וברצונו לממדיו לך ע"ז, למען ידעו הגברים שלא יתחשך להם מעטה לעמוד על זכותם שע"פ דין, בגדו והפירו את התנאי [ובג"ל (ס"י ט', ענף ט')], והעבירו עליו את הדרך לחיבתו על מתן גט, תוך כדי היתר לכופו ע"ז, מבלי שום מתן מקורה והצדקה כלשהו לדבר זה ע"פ הלכה. [אבל לא ידע

הכפיה

ענף ג'

הייא עצמה כתבה לו שמעולם לא היה חסר להם פרנסת **ושלישית**, דהיינו יש להבעל מכתב, מה שהיא לשכנעו שיחזור לונדון ויקבע שם מוקום מגורם: שמעולם לא היה להם חוסר פרנסה בלונדון....

וא"ב איך תוכל לאחزو את החבל בשני הראשונים, לצחוק מצד אחד שאין זו אותה ואני מצרפתה, ומайдך גיסא כשרצתה לשכנעו לדור בלונדון, היא טעונה שמעולם לא היה להם חוסר פרנסה שם... האם על טענות רעוות והפכניות כאלו יכולם להתייר איש לאיש לעלמא, רק ממש שהיה לה במשפחתה מי שגירה והסית אותה שתתבע גט [וכדלקמן (ק"י ו', עף ה'), איתהה].

ענף ד'

הייא מיאנה מקבל דמי מזונות מה שלחה לה **ורבי עירית**, דהיינו מיאנה [ע"פ עצת יועציה לרעה] מקבל הדמי מזונות מה שלחה לה מכאן. **וא"ב** מי טענה ד"מזונות" יש כאן כשלא רצתה לקבלה מנו, איך נוכל להצדיקה פערמים עם טענות נגדיו הסותרות זא"ז, כשהמדובר מהثورת אשת איש לעלמא, איתהה.

ענף ה'

שעתן מזונות - נפטר מכח טענת "מאים עלי"
וחמישית, והוא עיקר גדול, וכיון דבנ"ד טעונה עליו גם טענה שנייה "מאים עלי": וכדלקמן (ק"י ו'), א"כ בודאי שנייה הללו: ד"תביעת מזונות" מחד גיסא וד"מאים עלי" מאידך גיסא, הם צרות זה לזה, דבתוקמת האחד פול השני, דהרי ע"כ כשתוובעת "מזונות", הוא הכוונה: שהיא רוצה להיות עמו בשלום, ובתנאי שיתן לה מזונות כדי שלא תמותה ברעב. **אבל** ברגע, שטענה עליו "מאים עלי", וככん"ד שטענה כן בישיבת ב"ד הראשון, א"כ הרי טענתה הוא שרצויה להתרשם מכיוון שמדובר בו ואני יכולה להיות עמו, וא"כ הרי טענה זו, מהריב וסתור את תביעתה למזונות מיניה וביה, דהרי ברגע

אותו להוציא, עכ"ל. דהיינו כתב עליה הדרמ"א (פס) בזה"ל: ו"י"א שאין כופין אותו להוציא מאחר שאין לו, עכ"ל. ועי' בפתח"ש (פס, סק"ג) מה שהביא מהב"מ, וכותב דוחת"ס (הא"ע פ"מ, סי' קל"ה [כלילון]) מסיק דיש בזה ג' חילוקי דין: [א], אם יש לו, ואני רוצה לזונה, אין כופין אותו להוציאה (אפילו כשרוצית בגט), רק כופין אותו לוונה. [ב], אם אין לו, יוכל להרוויח ואני רוצה [זא"א לכופו לזון], כופין אותו להוציא. [ג], ואם אין לו, ואני יכול להרוויח מהמת חוליל וכדומה, אין כופין אותו בשוטין להוציא, רק במילוי, ע"ש.

יעב"פ בנ"ד, לא רק שהבי"ד לא נשאו וננתנו כל' עם הבעל בענין זה, לחקור על שורש הדברים, כדי לידע באיזה סוגים מהן"ל המדויבר כאן, אלא מיהרו ואצו להוציא עליו "היתר כפיה" מה שכבר היה מזומן אצל מראש, וכדי בזון וקוץ. **אלא**: דהרביה יותר מזה יש דברים בגו בנ"ד לפי דברי הבעל: שמעולם הייתה רצונה העז, שדוקא היא תהיה המספקת הפרנסה בבית, ולא רצתה כלל שהוא יספק הפרנסה. [ובנגוג לטענת מזונות על משך הזמן שהה בניו יארק, ראה לקמן (עף ג')]. **וא"ב** הרי התימה גדולה וכפולה ומוכפלת, דהיינו שיק לדור כלל על כפיה גט מכח טענת מזונות, בזמן שלא רצתה כלל שהוא יzon אותה. אחותמה.

נקפק ביד, ממך 5010

ענף ב'

אינו זו ומרגנן ל"ש רק כՄריעבה וזה ל"ש בימינו

וישנית, דהדבר ברור, שטענת "אינו זו ואני מצרפת", לא שייך רק כשהוא מריעבה ממש, וכਮבוואר בשׂו"ע (הא"ע פ"י ע', ק"ג) ובנו"כ, [זע"ע חת"ס (הא"ע פ"מ, סי' קל"ה קלילון), ע"ש].

זה ל"ש כלל לפי המצב דכהיום, שנחנין מתmicת הממשלה וכדומה ול"ש כלל בעית רענון, בודאי דליך שום ה"ו"א שייא מותר לכוף על גירושין מכח טענת מזונות, [אדם נימא כן, אז יהיה מותר לכוף שלשים אחוז מאחבי", על מתן גט ח"ו, כיון שאינם מרוויחין את פרנסתם בכוחות עצמים, א"ז דכל עוד אינה מריעבה, א"א לומר כן כלל]. **ואיך** העלימו הkopim Dunn את עיניהם מזה, איתהה.

ד. היא עצמה החזירה לו המעות מה שליח לה לפרנסה, ולא רצתה לקבלו.

ה. דעתמת "מזונות" נותר מכך טענתה ד"מאים עלי", שנפטר מלזונה עפ"ז.

יעב"פ פשוט וברור, דבاهטרפות כל טעמים ת"ל ביהר, בודאי דין שום מקום כלל, להכשיר הכפיה בגין הסמרק דעתמת מזונות.

מתקן נייד, מס' 5010

סימן ד

אם יש מקום להכשיר כפיה הגט בגין סמרק טענת שינוי מקום מגוריים

[ובו ז' ענפים]: א. הנושא אשה במקום אחר קופין אותה שתלך לדור במקומו. ב. כשהחתונה היה בעיר הבעל, יכול לוכופה לבא אחריו. ג. כשהחתונה בינויהם שתחבא לדור במקומו, בודאי יש יכול לוכופה לבא אחריו. ד. כשבוע המקומות מחמת הרגתת קטטה שע"י קרוביה אין לו דין מורה. ה. דברי הבהיר"ש הנודע' הח"צ והחו"א: דין מorder כלל. ו. דברי הרואה"ש הנודע' הח"צ והחו"א: דאף מorder גמור א"א לכו"פ בלא "התראה" כדין. ז. אף בנוועה שהבעל א"י לוכופה שחיל עמו לדור במק"א מ"מ אם מוקן ליתן לה שם את התהיכיותו א"א לוכופו על גט.

הגהה בגין דינה, דמה שעוזבה ובא לנויר אירק, היה מכח טענת "קביעת מקום מגוריים". דעת קוטב עניין זה לקביעת מקום מגורים, הסתובבו כל הסכניםים שבינו ולכיניה, וכל מה שעוזבה ובא לנויר אירק היה מכח טענה זו, שרצה לשכנעה שתעתקור מלונדון ותבוא אחריו לנויר אירק כפי הדבר בינויהם טרם התהכנותותם, וגם מטעם "התערבותות בני משפחתה" בעניינהם, והיא מיאנה בדבר.

ולאישור דבר זה, אין אנו צירכין לסמיך על דברי הבעל, כי האשה עצמה חתמה שט"ב אצל בית דיןינו על טענת "קביעת מקום מגוריים", אלא שאח"כ שינוי את טעמה וטענותיה, באמורה לנו: שע"פ עצת יועציה היא רוצה בתנ...].

וביחסו אגון, דהיינו פשtuות ההלכתה, לא רק שאין להבעל דין דין "מורד" כלל, אלא אדרבא יש לו בגין זכות קביעת מגוריים בנויר אירק מכח כמה טעמים, ואלו הן:

שרצית בגירושין ובפירוז, יש לה דין "מורדת", ששוב אין מגיע לה מזונות וכדלקמן (פי' ד', ענף ה', ד"ס ומיו), עי"ש.

והגמ שד"ז פשוט וברור, עכ"ז נבייא לזה ראייה ברורה, והוא מה דוחזין ברמ"א (ט"ו פ"י הל' ז', ע"ז), וכן בשו"ת כתר בהונה (פי' י"ז) שדרנו בארכיות על בעל, מי שניים שלימות עזב את אשתו והלך נוע וניד במרחיקים, ולא זן ולא פירנס לא את אשתו ולא את בניו, וטענה עליו "מאים עלי", ורוצית לכופו על מתן גט, והשיבו דבשו"א א"א לכופו לגרש, על סמך טענת "מאים עלי", עי"ש. **ולבוארה** דבריהם אינם מוכנים כלל, דחיפוק ליה דחיב לגורשה עכ"פ מכח טענת "מורד" המונע ממנו כל ענייני אישות.

א"ז היא אשר דברנו, דכוון שטענתה "מאים עלי" רוצית בಗט, שוב נאבד ממנה טענת מזונות וכדבר האמור, [אלא דהram"א מסיק שם, דכוון שרוצה להמשיך במווצתו וזהיא אינה מחוייבת להשתתף במופצתו, מילא מوطל עליו לגורשה, וכדלקמן (פי' ז'), אבל בזה קימ"ל דא"א לכופו לגרש רוק בתורת "ברירה", וגם רק ב"גט זמן" וכדלקמן (פס, ענף פ' ז'), ולא זולת בשו"א כלל].

ובן פסק להדייא בוחב שבא (פי' ל'ה), בבעל שיצא להשתקע במדינה אחרת, והוא לא רצתה ללבת דין מזונות הפטור אותו מכל חיובי אישות, ויכול להיות במדינה האחראית מבלי לגורשה, עי"ש. [ומצאנו מקור חזק לדבריו בראש"ש (פי' מ"ז), שכותב שמותר להרחק נדוד ממועדת מבלי לגורשה, ופטור מזונותיה, עי"ש]. **ואיבה** איפוא לא הרגישו בכ"ז הkopifs דן, אתמהה.

זאת תורה העיליה מטיבנן זה בהנוגע לנ"ד:

דטענת מזונות נדחות מכח חמשה טעמים חוקים, מה שכ"א מהם די כוחה בפע"צ לדוחות טענה זו, ואלו הם:

א. שהיא רצתה לבדוק להיות המביא פרנסה, ולא רצתה כלל שהוא יzion אותה.

ב. הייתה שהממשלה מספקת מזון לבני המדינה, א"כ לא שייך בעיית "רענון" [שהיא תנאי להותר כפיה].

ג. היא עצמה כתבה לו שמעולם לא היה חסר להם פרנסה בלונדון.

ענף א

הנושאasha במקום אחר כופין אותה לדור במקומו

ראשית, דעת פשות ההלכה יש להבעל בלבד בנסיבות מוגרים בניו יארק, וכמוהר בשו"ע (ס"ע, ק"ד) בזה"ל: מי שהוא מארץ מארצאות, ונשאasha בארכ' אחרת, [כלומר, כשהחתונה היה בארץ אחרת, במקום מגורות האשה], כופין אותה ויוצאה עמו לארכ'ו, או תצא ללא בתובה ע"פ שלא פירש, [כלומר, איפלו ככלא הותנה בינוים שידורו במקומו, מ"מ חייבת לרכת אותו למדינתו], עכ"ל. זאת אומרת, דרכ' אם נישאו בסתמא ולא התנו כלום, ואח"כ נולד בינוים חילוקי דעתות היכן לקבוע מקום מוגרים, בודאי שהבעל גובר שמוגרים תהיה במקום שבו ממש, וכדינא הנ"ל.

[ופשות], דגם כהיום, שרוב ריבם של האנשים מתישבים במקום האשה, מ"מ כיוון DIDOU ששותם אדים איננו סומך בזה על הסתם, רק תמיד נקבע ד"ז ב"תנאי" מפורש בין הצדדים וכירודע. **מAMILA** פשוט דכשלא הותנו כלום, ואח"כ נולד חילוקי דעתות בינוים, בודאי דינה דיקוב הדין את ההר, המנהג להנתנות בפירוש, הדר דין דיקוב הדין את ההר, שידורו במקום של בעל, ווז"פ. והוא עוד לקמן (ס"ה, ע"פ ו, למ"ג) מש"כ בזה, עי"ש.

וביון שכן, הרי הדבר פשוט, שלא רק שאין לכוף את בעל על גירושין, כשאטו אינה רוצה לדור במקומו, אלא אדרבה כופין אותה שתלך אחריו ניל"ל, ואם אינה רוצה יש לה דין מודדת, וכמוהר בתשב"ז (ס"ג, ס"ק ק"ג), חכם צבי (ס"ק קל"ג), ובן החולכת אחורי בכיה"ג, בודאי שיש לה דין "מודדת", וכ"כ בתש"ז (ס"ג, ס"ק ק"ג), שבן פסק הב"ח, וכן פסקו הגאון בעל סמיכת חכמים (שם, ס"ג), והגאון מוה"ר שמעיה הלג"ל געלין, שם ס"ג), והגאון מוה"ר שמואל הלג"ל מעשייט, שם ס"ה), וכן פסקו כל המונחים המנויין לעיל (ס"ג, ס"ה), והוא ש"ש (שם, ס"ק ק"ג). **וחלה** הלהכה פסוקה הוא בשו"ע ורמ"א (הא"ע ס"ג, ס"ק ז' ד"מ מודדת) אינו מחויב לזרונה ולפרנסתה, וכן פסקו להלהכה הרבד"ז (ס"ג, ס"ק קל"ט), וחקרי לב (הא"ע ס"ק ל"ג), ומשפטים ישרים (ס"ג, ס"ק קל"ט), עי"ש.

ענף ב

בשהחתונה היה בעיר בעל יכול לכופה לבא אחריו

ושנייה, אדם כי"ז הוא אף כשהחתונה הייתה בעירה, דעתך ייש לו זכות לקביעת מקום מגורם בעירו וככ"ל (עמ"ה). **א"ב** כשב"כ בנ"ד, שהחתונה אכן התקיימה בניו יארק, שוניה מכפי הרגיל שעווים החתונה בעירה של הכללה.

בכח"ג כו"ע מודים שמדובר החתונה יש לו כובר משקל גדול להלכה בוגר לקביעת מקום מגורם, וכמש"כ הב"ש (ס"ק ע"ה, ס"ק ק"ג), וכשאינה הולכת אחורי בכיה"ג, בודאי שיש לה דין "מודדת", וכ"כ בתש"ז (ס"ג, ס"ק ק"ג), חכם צבי (ס"ק קל"ג), ובן החולכת התשב"ז (ס"ג, ס"ק ק"ג), שבן פסק הב"ח, וכן פסקו הגאון מוה"ר שמעיה הלג"ל געלין, שם ס"ג), והגאון מוה"ר שמואל הלג"ל מעשייט, שם ס"ג, ס"ק ק"ג), וכן פסקו כל המונחים המנויין לעיל (ס"ג, ס"ה), והוא ש"ש (שם, ס"ק ק"ג). **וא"ב** על איזה בסיס דין בעל כ"מודדת" להיפך הגמור מדברי כל הפסוקים, אתהה.

ענף ג

בשהחתונה שתבא לדור במקומו, יכול לכופה לכובע לבא אחריו

רישישית, והוא עיקר גדול בנ"ד,adam כל האמור עד כאן הוא אף בסתמא, ככלומר ככלא התנו בינוים שום תנאי על קביעת מקום מגורם, דמ"מ יש לו זכות לקביעת מקום מגורם בעירו וככ"ל (ענפים ה' ו'). **א"ב** כשב"כ בנ"ד, שלדברי בעל אכן החתונה בפירוש טרם התחתנותם שמדובר מגורם יהיה בניו יארק, בודאי שידו על העליונה, וכמוהר

ובן הוא הסכמת כל הפסוקים, דבגונא שמחוייבתليل' אחריו ואני הולכת, יכול למנוע ממנה שכ"ע, עי"ש, רב צמח גאון [הובא בשטמ"ק (לטוטם ק"י ע"ג), עי"ש], ר"ף (ט"מ מדוטם, ס"י יט"ז), ר"ש (כג' ל"ג, ס"י ז'), תשב"ז (ס"ג, ס"ק ז'). ומ"ג, ס"י פ"ג, וק"ג), ר"ב"ז (ס"ג, ס"ק מ"ג), מהרש"ט (ס"ג, ס"ק קע"ט), מהרש"ט (ס"ג, ס"ק ל"ג), מהרש"ט גלאמי (ס"ג, ס"ק מהר"ט ז' (ס"ג, ס"ק ז'), מהרש"ט ז' (ס"ג, ס"ק ז'), תורה חיים (מל"ט ס"ג, ס"ק ז'), מהרש"ט (ס"ג, ס"ק ל"ג), תורה חיים (מל"ט ס"ג, ס"ק ז'), לחים רב (ס"ג, ס"ק נ"ג), ומשבנות הרועים (מעלכם ה', ס"י ג"ט),

משפט

פ"א כפיה בעל זה פימין ד על מקום מגורים ענף ג

הכפיה לט

ועתה נפן להוכחה בענפים ולהלן: ואפיו אם נימה מאיה טעם שהיה אין לה דין מודרת, מ"מ זה מיהא ודאי ברור עכ"פ, גם הבעל אין לו דין "מודר" כלל, וממילא ליכא שום בסיס להתרור עליו כפיה גט. ונראה מי דקמן:

ענף ד

ענף ניד, ממד 5010

בשoub מהמת היגלת קטטה מקוביה אין מודר

ורבייעת, בדאמת הרי מלבד טענתו, דמשו"ה רצה לעזוק את דירתו מלונדון, משומשן הותנה בפירוש שיזרוו בניו יארק וכגון'ל (ענף ג'). הרי רצה לעזוב בנ"ד את לנדון גם מטענה נוסף, והוא משומש לדבריו היו קרובותיה בשם מרגלים קטטה ביניהם, וזהיא הودית ע"ז באחד המכabbim שככבה אילו: שם התערבו בעניהם, ושהזו עוללה מצידם. עלי' שׁו"ע (מל"ע סי' ע"ד, ק"ט ו') ובפת"ש (פס, קק"ה) אין זה טענה ריקנית, אלא לצריכין להזדקק לטענה כזו, עי"ש.

ומעתה נמצינו, דלפי כל טעמים הנ"ל (ענפים ה' - ל'), הרי מה שעוזב את מדינת לנדון, אין זאת אומרת כלל שהיא עמה בכעס ורצה לצעירה ולהכאה ח"ז, וכайлו שעוזב אותה מלחמת שבגד בה ח"ז ולא רצה לחיות עמה בשלום. **אדרביה** נהפוך הוא, דמה שעוזב את לנדון, היה משומש שאכן היה חפץ בה והיה רצונו עז לחיות עמה בשלום, על כן רצה לעזוב את ה"מקום", כדי שיוכל לחיות "ומה" במק"א בהשקט ושלווה, עם כל החיבורים שיש לו עליה.

והiben מצינו בתה"ק, דכשהבעל יש לו טענות חזקות על עזיבת מקומה כי האי, דיש לו דין "מודר". **אדרביה**, הלא שפט ריבינו הרט"א (קי' ע"א, ס"ג) ברור מילו להיפך הגמור מזה, שכתב בזה"ל: אם יש אמתאלות וטעמים לדבריו, האשא צריכה לילך אחריו, עכ"ל. **הויתבן** להחעלם מכ"ז, אתמהה.

ענף ד

רבי היב"מ דהבא מהמת טענה אין לו דין "מודר"

וחמיישת, ואפיו אם נימה אכן לפי כל טענות הנ"ל (ענפים ה' - ל'), אכן יש מקום לחלוקת ולומר שאין לו זכות ברור על קביעת מקום מגורם בניו יארק, מ"מ בודאי שלא יכחיש אדם דעת"פ

בתשב"ז (מ"ל, סי' ז"), ודא"ש (כלג ל"א, סי' ז'), [שהובא בב"י (מ"ג ע"א, ממדות לד')], והדרב"ז (מ"ל, סי' מל"ג) כתוב, דבכה"ג כשהיה תנאי מפורש גם ר"ת מודה שכופין אותה לילך אחריו, עי"ש. ובתבו דאם אינה רוצה לילך אחריו כפי תנאים הקודם, אז יש לה דין "מודר" ואין לה מזונות ואברה כתובתה, וויתר מזה כתוב הדרב"ז (כלג, סי' מל"ג), ואפיו אם תחוור מרידתה ותבא אחריו, שוב איינו חייב עוד בכתובתה, עי"ש].

והנה בנ"ד, מלבד מה שהיא הודית ע"ז שהיתה תנאי בינויהם לדור בניו יארק, כמו ששמעין בשיחה מוקלחת שביניהם. הרי כתוב התשב"ז (פס), דאף כישיש התחושה ביןיהם בד"ז, נאמן הבעל לומר שהיה תנאי בינויהם שתבא לדור במקומו, והובא דבריו להלכה בב"י (ס"ג ע"ק), ובב"ש (פס, סק"ג), עי"ש. ובdae' ציין בקשר לזה, למש"כ הדרב"ז (מ"ה, סי' ל"ס), דהיכא דעתונת טענה מה שאינה נאמנת עליה, וכגון' חוסר גבו"א, אז גם הרמב"ם דס"ל דכופין על טענת מasis עלי', מודה בכה"ג אין כופין עי"ש, וא"כ נמצינו לפ"ז, דבנ"ד גם לדעת הרמב"ם אין כופין. וא"בifica איפוא הפכו את הקערה על פיה להיפך הגמור מן הקצה אל הקצה מכל דברי הפוסקים הנ"ל, ובמקומות לדון אותה כ"מודר" כפי דבריהם, דנו את הבעל כ"מודר", אתמהה.

סבירו וקיים מן היוצא מהאמור עד כאן
בשלשה ענפים הראשונים של סיבון זה:

دلآل לא רק שאין להבעל דין מודר כלל. אלא אדרבה נהפוך הוא: שיש להאשה דין מודרת במה שלא רצתה לבא אחריו. וזהו מכח שלשה טעמים, ואלו הם:

א. מכח הדין הפשט, דהאשה חייכת לילך אחריו למדינה, אף בשלא התנו בן.

ב. משומש דמה שהחתונה הייתה במדינה זה מומיף תה בחייבת מקום מגורים במקומו.

ג. משומש טענת הבעל, שכח הותנה בינויהם שידוריו באן, ולהלכה נאמן ע"ז.

ומmilala לפי כ"ז פשוט, דכש"כ ואצל של"ה שום בסיס וייסוד כלשהו כלל לדונו כ"מודר" וلهתרור עליו כפיה גט משום קר, וופו"ב.

על קביעת מקום מגורים בניו יארק ע"פ כל הנימוקים הנ"ל (ענפים ה' - ז'), כמובן, אפילו כשהיינו אמורים-shell הנימוקים הללו אינם מועילים על שוכן לכופה שתבא אחריו. מ"מ אכתי אין זאת אומרת שמותר לכופו בשביל וה על מתן גט, רכל עוד שהוא מוכן לדור עמה במקומות אחר באופן קבוע, ולקיים שם את כל חובייו כלפי, בודאי דרך בשוביל שאינה מחייבת ללבת אחריו, אכתי אין זה מתריך לכופו לנראה, וניחוי אנ:

א). דהנחת, הלא דבר זה לא נמנה במשנה ובגמרא בין אותם שכופין לגרש, וממילא פשיטהASA דאסור לכופו בשビル זה, דכיון דיכולת לילכת עמו לשם אלא שאינה רוצית, שבז הו"ל Cainyo שבחורה מרצונה למוחול לו שכורע ואיה דאפסודה אנטפהה.

וראייה ברורה זהה, דהרי ידוע מחלוקת הפוסקים, אם יש כח ביד הבעל לכופה שתליך עמו לארץ אחרת מהמת דוחק פרנסת או לצורך ביזואתו. דהמודובים הם: מהר"ם ב"ב (ד"ל סי' טפ"ו), תה"ד (ס"י יט'ו), תשב"ז (ס"ג, סי' פ"ו), מהריב"ל (ס"ה, סי' ט"ז), מהרש"ם (ה"ע, סי' קכ"ז, וקמ"א), דרב"ז (ס"ה, סי' מל"א), ומק"ע), מהר"ך (ס"ב, סי' ל"ו. ומ"ג, סי' ע"ג), מהריט"ז (ס"ג, סי' יט'ו), מהר"ם גלאנטו (ס"י מ"ל, וו"ז), מהר"ם אלשיך (ס"י פ"ז), לחם רב (ס"י י"ט), תורה חיים (מלומ"ט, סי' ג"ג, סי' ק"ג), יד אהרון (הילפמדי, הט"ע סי' ע"ה, סגדיי לות י'), שופריה ריעקב (ס"ה י"ד הט"ע, סי' ק"ג), משפטיו שמואל (ס"י ל"ט), מים רבים (טל"ע, סי' י"ה), בית יהודה (עילט, הט"ע סי' ח'), בני משה (פלגון, סי' ט') בירך משה (ס"י ז', ט', וו"ל), אשר לשלהמה (יפס מלולין, מלקוט פ"ג, טטו"ז), בפי אהרון (ס"ה, הט"ע סי' י''), עי"ש.

[והנחת], החת"ם בהגחות לשכת הסופרים (טל"ע סי' ע"א, ס"ה זלמי"ה), כתוב זויל, אני אומר דרביב"ש לא אמר אלא במקום שיכל לנרש בעל כרחה... אבל במקום שאינו יכול לנרש בעל כרחה מפני חרמג"ה, מה יעשה העני הזה, [הכini] ימות ברעב מפני שגען אשתו... ע"ב גלען"ד שפטור ממזונותיה עד שתבא אצלך, או תתרצה לקבל גט וכפותה. וב"ז ממדינה למדינה, אבל באותה מדינה ומוכרך לכך ומעיר לעיר, לית דין ולאות דיןנא שכופין אותה, ואפילו התנה בפירוש לדור בעירה, מ"מ אדרעתא דחבי למות ברעב ולסבול אני עניות דקשה ממוכות ויסוריהם, על דעת בן לא התנה, ואם לא תתרצה להתגרש אין לה מזונות, גלען"ד כי דרכיה דרכי נועם, עכ"ל.

היה לו בסיס חזק לטענותינו. וא"ב הרי כתוב הבית מאיר (ס"י קינ"ז), דכל היכי שאותו הצד שמנוע את היובואה מצד השני, הוא משומם טענות נגדית שיש עליהה, הרי זה נכנס בגדיר "עבד איןש דינא לנפשיה" ואין לו זה דין "מורדר" כלל, והובא דבריו להלכה בפתח (פס, סק"ז קלטאנ), עי"ש, ולא נמצא שום חולק על דבריו.

וא"ב נמצינו, זהה מיה ואידי ברור, דעת שלא ישכו בבי"ר לדון ע"ז גופא: אם יש לו הזכות למנוע ממנו שכורע מכח טענת קביעת מקום מגורים או לא, ועכ"פ טרם שהייבוהו בי"ר לחזור אליה לאחר שמיית טענותיו, ועכ"ז מיין מושב אליה, בודאי שאין לו דין מورد. והרי בנו"ד, לא יצא עליו מעולם פס"ד, שמחוייב לחזור אליה למרות טענותיו בקביעת מקום מגורים, [בвидעם היטב שאין שום מקום לו זה ע"פ ההלכה, ע"כ מיהרו לחזור עליו משפט כפה...]. ואיבה נעשתה התועבה הזאת לדונו כ"מורדר", ולהתир עליו כפיה גט על סמרק זה, באופן המוגדר ככליל לכל גדרי ההלכה בזה, אתמהה.

פרק ביד, מס' 5010

ענף ו'

דברי הרא"ש הנודבי החרוץ והחו"א: דاتفاق מورد גמור א"א לבונך בלא "תורתה" בדין

ושישית, דاتفاق מזה יש בדברים בגו, דاتفاق מורה הילכה שיש במודר, כבר לאחר פסק בי"ר שמחוייב לחזור אליה [מה שז"א וכונ"ל (עמ' פ)], ואפילו אם לו יהא שעכ"ז מיין מלכיתם להם.

מ"מ הדיון ברור להלכה, דין לו דין מورد רק דוקא לאחר שכבר התראה בו ע"פ כל פרטי דקדוק דיני התראה שיש במודר, וכਮבוואר בראש (כלל מ"ג, סי' י'), ונודב"י (מניימ, הט"ע סי' י'), חכם צבי (ס"י קל"ג), וכן הביא להלכה החזו"א (ס"י ק"מ, לות י"ג), עי"ש. ואיך הعلימו את עיניהם מעיקר גדול זהה, כשהדובר נוגע להתרת אשת איש לעלמא ולריבוי מזרים בישראל, אתמהה.

ענף ז'

אף בונונא שחבעל א"י לכופה שתלך לדור עמו במקום אחר, מ"מ בינו שמוון לקיים לה שם התחייבותיו א"א לכופו על גט

ושבעית, בראמת דיויתר מזה יש בדברים בנו, דاتفاق לוילא זכותו של הבעל לכוף את אשתו